№ 25. Treschdeen, 18. Junijâ. 1886.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5, Höpkera namâ, un Rihgâ, pee Richtera un beedra kgeem (Sludinajumu ekspedizijâ no Rudolfa Mosse), Leelajâ Muhku eelâ № 13, pretim Doma basnizai.

Makfa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku rakstu rindinu; pahrtulkoschana if sweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.
Makfa, Jelgawâ sanemot:
par gadu 1 rubl., par pusgadu 70 kap.
Makfa, pahr pastu peesuhtot:
par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 1 r.
Ekspedizija:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5.
Redakzijas adrese:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Jelgawâ: Pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5, „Latw. Aw." ekspedizijâ. — Bauskâ: Steina kga apteekî. — Kuldigâ: Ferd. Besthorna kga grahmatu bodê. — Rihgâ: Richtera un beedra kgu kantorî, Leelajâ Muhku eelâ № 13, pretim Doma basnizai. — Eeksch- un ahrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs.

65. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Walmeerâ: Trey kga grahmatu bodê. — Walkâ: M. Rudolffa kga grahmatu bodê. — Pehterburgâ: pee Pehterburgas zeen. Latw. draudses mahzitaja. — Bes tam: pee zeen. mahzitajeem — tiklab Widsemê, kâ arî Kursemê.

Pirmahs Latweeschu walodâ drukatahs grahmatas peemina.

Kam ruhp Latweeschu tautas gariga uskopschana un Latweeschu rakstneezibas plaukschana, tas ar preeku dsirdehs, ka schis tagadejais gads trescho gadu simteni pilda, kamehr pirmà grahmata Latweeschu walodâ drukâ laista. Proti tas ir notizis 1586. gadâ.

Gan jau trihs simts gadi bija pagahjuschi, kamehr Latweeschi Widsemê un Kursemê pee kristigas tizibas bija peewesti, gan jau simts gadu bija pagahjuschi, kamehr Gutenbergis Wahzsemê bija usgahjis un isdibinajis, kà waretu grahmatas drukaht (lihds tam laikam tahs tikai ar leelu puhlinu norakstija), bet tomehr Katoku mahzitaji Latweescheem pa tik ilgeem laikeem nebija wihschojuschi kahdu grahmatu rakstiht un pasneegt, lai gan ar wahrdeem tadschu zik nezik buhs pamahzijuschi. Bet basnizas bija koti retas (tikai pilsehtâs un brunineeku pilis) un masas, un Katoku basnizâs sprediku teikschana nebija nekahdâ leelâ wehrtê waj godâ. Mischahm bija pahrswars, un tur swescha Latinu waloda tapa leetata, ko laudis ne buht nesaprata. Draudses dseedaschana pee deewakalposchanas bija nesinama leeta.

1561. gadâ Gotthards Kettleris, brunineeku beedribas wezakais un preekschneeks, zaur kara breesmahm spaidihts, bija padewees Poku kehninam, Widsemi tam pascham bija atdewis un Kursemi pats bija dabujis, lai tanî walda leelkunga (herzoga) wahrdâ un godâ. Tanî laikâ nu Gotthards ar wiseem Kursemes kungeem un laudihm atkahpahs no Katoku tizibas un usnehma ewangelijuma mahzibu, kà Mahrtinsch Luters to Wahzsemê bija sludinajis un kà Rihgas pilsehta steigschus, jau gandrihs seschdesmit gadu agraki nekà tee brunineeki, to bija peenehmusi. Kà nu jauna waldiba un jauna, skaidra deewakalposchana bija usnemta muhsu tehwu-semê, tad ari tuhlit sahka domaht us grahmatahm preeksch Latweeschu laudihm. Tas iraid Lutera mahzibas un ewangelijuma tizibas gods, kas naw ja-aismirst.

Sinams, pirmahs grahmatas bija tahdas, kas tizibas kopschanai dereja, jo schè bija tas leelu leelais truhkums.

Apaksch leelkunga Gotthards tehwischkas gahdaschanas un peepalihdsibas tee kreetnakee Kursemes mahzitaji sametahs un pahrtulkoja:

1) Lutera maso katkismi;
2) Lutera basnizas dseesmu labu teesu;
3) lekzionus un ewangelijumus us wisahm gada swehtdeenahm un swehtkeem, un
4) tos stahstus pahr muhsu Kunga un Pestitaja Jesus Kristus zeeschanu un mirschanu.

Schihs tschetras grahmatas kopâ isdotas ar to wirsrakstu: Rokas grahmata preeksch Latweescheem. Ta pirmà daka, Lutera masais katkismis, ir drukata 1586. gadâ; tahs zitas trihs dakas 1587. gadâ. To katkismi ir tulkojis ta laika Dobeles mahzitajs J. Rivius; tad schim wihram tas gods, ka winsch ir pirmais Latweeschu rakstneezibas zehlejs. Deemschehl winsch nomiris un to darbu pee basnizas dseesmahm un swehtdeenâs lasameem swehtu rakstu gabaleem wehl nebija nobeidsis. Tad tè winam palihgi un darba padaritaji bija Krischjahn Micke, Cezawas mahzitajs, Balzer Lembreck, Tukuma mahzitajs, Gotthard Reimers, Baukas mahzitajs, un Johann Wegmann, Saldus mahzitajs.

Tà nu Latweeschu tauta pirmahs grahmatas sawâ walodâ bija rokâ dabujusi:

weenu mahzibas grahmatu (katkismi);
weenu luhgschanas grahmatu (dseesmas), un
weenu dakù jele no swehteem raksteem.

Tas bija Latweeschu rakstneezibas eesahkums, 300 gadus atpakaļ! Gan tas eesahkums bija koti masinsch. Bet waj tad behrnam naw gruhti pirmo soliti pastaigaht? Un waj tad wihram naw gruhti pirmo wagu dsiht? Tas zelsch ir tahlak us preekschu staigahts, un ta druwa ar laiku smalkaki apstrahdata. Tas sinepju graudinsch ir isaudsis par koku, kas ehnu met un kur putni sawas ligsdas taisa.

Tas eesahkums, no ahrenes apluhkojot, gan masinsch rahdahs, bet sawâ garigâ wehrtibâ koti swarigs bijis. Schihs pirmahs grahmatinas gan pehz paplaschinatas, gan pahrkoptas, bet wehl schodeen Latweeschu tautas rokâ, un buhs Latweeschu tautas rokâ, kamehr Latweeschu waloda pasaulê wehl skanehs. Latweeschu tauta ar Deewa schehligu palihgu nepaliks bes Lutera katkisma, bes sawas dseesmu grahmatas un bes sawa Deewa wahrdeem. Kas scho treijadu dahrgu mantu grib atsweest? Netizu, ka daudz tahdu gadisees.

Leekat wehrâ, par scheem trihs simts gadeem, kas nu peepildahs, neweens Latweeschu behrns naw usaudsis, kas no katkisma nebuhtu mahzijees swehtu luhgschanu, swehtus bauschlus, swehtu tizibu, un kas nebuhtu kristihts, kas nebuhtu pee Deewa galda meelots.

Par scheem trihs simts gadeem neweens Latweetis sawu muhscha zeku naw isstaigajis, kas nebuhtu dseedajis, nebuhtu dsirdejis dseedam slawas dseesmas preezigâs deenâs, luhgschanas dseesmas krustâ un behdâs. Tahs wina dwehseli eepreezinajuschas us beidsamahm nahwes zisahm.

Par scheem trihs simts gadeem neweens Latweetis naw palizis, nedsirdejis, nelasijis jele ko no Deewa wahrdeem, ja ne wairak, tad jele tos swehtdeenâs un swehtkôs lasamus gabalus, — par atgreeschanu, par dwehseles uskopschanu, par sirds eepreezinaschanu.

Gan pehz ta masà rakstneezibas eesahkumina 1586. gadâ tuhkstoschas grahmatas Latweeschu walodâ kà pukes usseedejuschas, bet atkal — ari nowihtuschas, — warbuht zitas paslawetas, isdaudsinatas, bet pehz ihsa laika atkal — aismirstas. Katkismis, dseesmu grahmata, Deewa wahrdi — newihst wis, un neteek wis aismirsti. Jo lai gan debess un seme suhd, mani wahrdi nesuhd, saka tas Kungs.

Ahrè! Latweeschu rakstneezibas un grahmatneezibas eesahkums un pamats, ferde un kodols!

Mehs esam tos Kursemes mahzitajus ar wahrdu saukuschi, kas Latweeschu tautu ar pirmahm un tahdahm swarigahm un swehtigahm grahmatahm apdahwinajuschi. Kas tos pee tahda darba speedis? Tas bija Lutera gars, un tas atkal bija ewangelijuma gars, ko Deews zaur Luteru kristigâ pasaulê atkal bija pamodinajis.

Luters bija behrnu draugs, — tapehz teem skolas mahzibu wehleja un gahdaja zaur katkisma palihgu — pehz ta Kunga Jesus jaukà wahrda: Laideet tos behrninus pee manim un neleedseet teem, jo tahdeem peeder ta debesu walstiba.

Luters ir lauschu skolu tehws, un behrnu mahziba it nekur neronahs stipraka un kreetnaka, nekà tais semês, kur ewangelijuma tiziba.

Luters bija musika meisteris, slawens dseesmineeks, un atkal draudses dseedaschanas tehws, pehz wezu wezahs kristigas draudses preekschsihmes, ko Pahwils pamahza (Ewes. 5, 19.), lai runà sawâ starpâ slawas dseesmâs, pateizibas dseesmâs un garigâs dseesmâs, lai dseed un lai slawu dod tam Kungam sawâs sirdîs. Daschs labs warbuht nesina, zik dseesmu muhsu dseesmu grahmatâ no Lutera pascha sazeretas un no ta kreetnà dseesmineeka Füreckera („C. F.") ar stipreem wahrdeem pahrtulkotas Latweeschu walodâ. Par peem. schè peeminu schihs:

„No debesihm buhs man atnest";
„Nu esi slawehts, Jesulinsch";
„Ak, swehtais Gars, mehs luhdsamees";
„Tu Gars no Deewa, swehtais Deews";
„Deews, muhsu Tehws, eeksch debesihm";
„Eeksch Deewu Tehwu tizam mehs";
„Ak Deews no debess usluhko";
„Es dsiłâs behdâs nosauzos";
„Deews Kungs ir muhsu stipra pils";
„Deews, patur' muhs pee sawa wahrd'";
„Kà laimigs ir, kam Deewa prahts";
„Widû paschâ dsihwibâ".

Luters bija Deewa wahrdu sludinatajs, un wisu Deewa wahrdu tulku tehws un zeła rahditajs. Ewangelijuma basniza newar buht bes Deewa wahrdeem ikweenas tautas walodâ, lai taba ikweena tauta pati mahzitos if pascheem Deewa wahrdeem Deewu peeluhgt un winam kalpot garâ un pateesibâ.

Tad redsam, kà Latweeschu tautas rakstneeziba un grahmatneeziba peeder pee tizibas isskaidroschanas augkeem, kas notikusi zaur M. Luteru.

Bes grahmatneezibas tautai naw garigas dsihwibas. Latweeschu tautas grahmatneezibu esam redsejuschi, no kahda awota zehlusees, no kurenes zehlusees ta grahmatneeziba un ta gariga dsihwiba.

Paspahrnê.

Wez-Jahnu swehtkôs.

(Pa balai pehz wezas Latw. tautas dseesmas.)

1.
Sit, Jahniti! wara bungas,
Sakur Jahna uguntinas,
Lai sanahktu Jahnu behrni,
Jahnu swehtkus noswineht.
Lihgo! Lihgo!

2.
Jahna behrni satezeja
Salâ birses malinâ;
Tè ugune, tur ugune,
Sprehgadama atschibeja.
Lihgo! Lihgo!

3.
Jahna taure nodimdeja,
Jahnu swehtkus eelihgot;
Wara bungas norihbeja,
Tà ka meschi atskaneja.
Lihgo! Lihgo!

4.
Jahnis sawu lihgawinu,
Ar pukehmi apkroneja;
Lihgawina saw' Jahniti
Ar dseesmahmi aplihgoja.
Lihgo! Lihgo!

5.
Jahna pukes sapluhkuschas,
Pinahs meitas wainadsinus;
Uslikuschahs wainadsinus,
Eet Jahnôsi Deewa namâ.
Lihgo! Lihgo!

6.
Jahna dehli, Jahna meitas
Jahnôs dodahs Deewa namôs;
Luhdsahs Deewam kuplas wahrpas,
Rudens „kahsu prezibinas".
Lihgo! Lihgo! E. F. S.

Zaur tumsu pee gaismas.

Ustahstijis J. Skujens.

Wareja buht pahri pusnakts, kad es zaur stipru mahjas swana schkindinaschanu tapu modinahts no pirmà, zeetà meega. Newiloschi es spruku augschâ, pusi pa sapneem, kà jau tas daschu reis mehds notikt, — bet jau atskaneja otr'reis swans pa mahju, un tik dikti un skani, ka negribot bija jatiz, swanitajam esot leelakà stejgschanahs. Es steidsos, zik ahtri waredams. Schinî azumirklî dsirdeju, ka nama durwis tika atwehrtas, tad tapa atrautas manas durwis, un krischus eekrita manâ istabâ kahds koti isbihjees, man labi pasihstams jauns semkopis if pilsehtas tuwakahs apkahrtnes, saukdams:

„No Deewa puses, daktera kungs, nahzeet, zik ahtri ween spehdami, us manahm mahjahm, — muhsu Annina mirst mums, us rokahm turot. Es tik nelaimigi kritu ar wisu to behrnu!"

Bet jau azis usmetis us nelaimigo, es nomaniju, ka tas schodeen atkal bija padewees negehligajai kahribai, kurai jau mehnescheem kalpoja. Nespodrahs azis un if mutes pluhsdamà brandwihna smaka to pilnigi leezinaja, lai gan jau puslihds noskaidrojees.

Steigschus es apgehrbu sawu mehteli un gahju winam pakaļ.

Ta bija behdiga leeta ar jauno wihru un wina nabaga seewu; ta gan bija weza leeta, bet tadschu tahda, kura atgahdina dseesmineeka wahrdus:

„Un kam ta reisi gadahs,
Tam sirdi nokosch ta."

Bija warbuht diwidesmit gadu aistezejis, kad Mahrtinsch, — tà winu saukšim, — otrais dehls kahdâ masâ semneeku mahjâ, tika zaur nezeretu mantojumu pa ta apgabala leelakahs un smukakahs grunts ihpaschneeku. Bet bija ari reti kahds jauns zilweks tai pusê tik strahdigs un mahzihts, kà Mahrtinsch, un turklaht winsch bija, kà laudis mehdsa teikt, pati goda dwehselite, — tapehz winam katrs nowehleja laimi; tikai bija sinkahrigi, waj winsch ari us preekschu pawisam pahrgrositajâs buhschanâs paliks tahds pat, kà lihds schim. Ihpaschi us to gaididami gaidija, — un schinî sinâ domas wareni dalijahs, — waj Mahrtinsch prezehs Elsbeti, ar kuru winsch arweenu tik sirsnigu draudsibu usturejis. Elsbete bija, neluhkojot us winas kreetnajahm meesas un gara ihpaschibahm, jo to waijadseja ari eenaidneekeem atsiht, kahda koti parahdôs eegrimuscha semneeka meita, — un tas lozija koti lauschu spreedumus winaj par sliktu.

Tee nu gan nepasina muhsu Mahrtina, — pee ta nebija wiltibas ne pa naga melnumu, — un tà tee abi tika pehz ihsa laika basnizâ saweenoti, daudseem par leelu leelo brihnumu.

Bija brangs pahris, schee abi, kad wini kahdâ Maija mehnescha rihtâ gahja pee laulibas, tà ka nesinaja, waj wairak preezatees pahr Mahrtina spehzigo, wihrischkigo isskatu, waj pahr drukku semako, slaiko Elsbetes augumu, us kuras mihligajeem waigeem krahsojahs eekschkigahs laimes atspihdums, eekams winas tumschahs azis, kad tahs us augschu pazehla, staroja aiz besgaliga preeka. — Tikai wehl ihss laika sprihdis, un jau aisklahj tahs paschas azis, kuras tagad tik preezigi un droschi skatijahs nahkamibâ, — sirdi satrizinajoschas behdas ar sawu tumscho segu.

Gads wareja buht pilnigi pagahjis, — no ta laika es jaunos laudis gandrihs nemas nebiju redsejis, — kad es kahdâ wakarâ gar kahdu weentuli mescha malâ stahwoschu krogu, Saku krogu, garam jahdams, tur dsirdeju wairak troksnigu balsu. Kad schè mani tuwakee pasihstamee, wakarôs no jakts mahjâ nahkdami, mehdsa atspirdsinatees, tad es peetureju. Istabâ eegahjis, es peepeschi atrados peedsehruschu semneeku pulkâ; sawejadee apgehrbi un gar seenahm sakahrtee jakts rihki leezinaja, kahdu amatu schee kungi kopuschi. Bet sew par leelu ihgnumu es eeraudsiju winu widû Mahrtinu, kursch ari, kà rahdijahs, nebija masak peedsehris, nekà tee ziti. Lihds waredams, es dewos atkal projam, apnemdamees, ar Mahrtinu reis pahr to kahdu prahtigu wahrdu runaht, lai gan es par scho weenreisigu pahrskatischanos newareju deewsfin kà dusmotees. Bet kà es istruhkos, kad deenas astonas wehlaku, wakara krehslâ pa to paschu zeku us mahjahm jahdams, eeraudsiju gluschi peedsehruschu zilweku, un — tas bija atkal Mahrtinsch!

Es tik-ko tizeju sawahm azihm. Tè waijadseja strahdaht, un tik ahtri, zik eespehjams; warbuht ka wehl nebija par wehlu, un breesmigais launums wareja tapt nowehrsts. Palaudamees us sawu eespehju, kuru kahdâ gruhtâ slimibâ pahr winu eeguwu, es apnehmos, winu tuhdaļ nahkschâ rihtâ usmekleht.

Kad jau stahweju pee dsihwojamahs istabas durwihm, un biju pirkstu pazehlis us peeklauweschanu, es, negribedams, paskatijos zaur durwju lodsinu, no kura bija aissegs pa pusei atwilkts, — bet isbihjees pahr skatu, kahds man tur rahdijahs, paliku azumirkli stahwot. Atklahta loga tuwumâ stahweja schuhpulis, gaischi un patihkami no siltajeem saules stareem apspihdehts, kurâ guleja, laimigi smaididams, behrninsch un ar masajahm rozinahm kerstija pehz putnina, peesceta gumijas lentâ pee schuhpuka lihkstes. Pee schuhpuka sehdeja jaunà semneeze, rokas klehpî salikusi, un noskatijahs us sawu laimigo behrninu.

Bet kà wina skatijahs un kahda bija winas seija?! Schee nobahlejuschee waigi, eekrituschahs, israudatahs azis, schihs ruhkt'sahpigi sawilkuschahs krunkas ap muti, — waj tee peedereja tai preeksch gada laika wehl tik seedoschai, laimigai seewai? — Nè, es nespehju ilgaki noskatitees; ahtri peeklauwejis, eegahju.

„Labriht, mihlà kundse, waj Juhs tà weeni paschi? — Es nahzu ar Mahrtinu runaht; waj winsch ir mahjâ?"

„Deemschehl nè, daktera kungs! Muhsu kungs patlaban aisgahja us jakti," semneeze atbildeja; bet lai gan wina sanehmahs, isliktees weenaldsiga, tad tadschu wareja nomaniht no winas wahrdeem, ka ta slehpj dsiłi sajustas sahpes.

„Mahrtinsch gan eet beeschi us jakti no ta laika, kur winsch tizis par leelu kungu?" es turpinaju.

„Deews to lai sina, daktera kungs!" nabaga seewa peepeschi issauza raudadama, un sahpigi galwu pagrosidama, noskatijahs schuhpulî.

„Nu, nu," es prasiju, tihschi brihnidamees, „tik traki wehl tadschu wis naw; wagare jau war labi buht pa to laiku kunga weetâ."

„Ai!" semneeze mani pahrtrauza, aiswilkdamahs schnukstedama, „par to ween es ari nemas tik daudz wehl nebehdatos; bet ko Juhs domajeet, daktera kungs, — Jums gan es to dribkstu teikt, jo Juhs tureet us mums labu prahtu, — mans Mahrtinsch ir satizees ar tahdeem slikteem zilwekeem, ka winsch tagad katru wakaru nahk peedsehris mahjâ; tas nemas nebuhtu no agraki tik klusâ, godigà wihra tizams." Un diktaki raudadama un azis ar schuhpuka apsegu aisslahdama, wina suhdsejahs tahlaku: „Tagad jau ir labs laiks, ka winsch ari sahk no rihteem brandwihnu dsert! — Bet tadschu," wina pehz brihscha turpinaja, „Mahrtinsch naw pee wisa ta bijis zeets, nedz pret mani, nedz pret behrnu, — winsch muhs mihlè arweenu, — un jebschu winsch gluschi peedsehris nahk mahjâ, mehs ne-esam no wina launa

M. Luteram bija sakams wahrds: Non moriar, sed vivam! t. i. dsihws buhschu un nemirschu! Tas pats wahrds geld wisahm, ari tahm wismasakahm tautahm; tahs nesaudehs sawu walodu, sawu dabu, kamehr pee ewangelijuma turesees, jo tas zitadi naw peeeijams, nekà mahtes walodâ.

Tapehz Latweeschu tauta lai swin schogad to peeminu, ka preeksch 300 gadeem dabujusi pirmahs drukatas grahmatas, un tahs bijuschas skaidrahs tizibas grahmatas.

Latweeschu draugu beedriba scho ruden' no jauna gaismâ laidihs to wez'wezako pirmo Latweeschu dseesmu grahmatu, proti kas 1587. g. pirmo reis drukata. Darbs jau ir drukataja rokâ. Buhs preekschwahrdi klaht Wahzu un Latweeschu walodâ, un muhsu laiku laudis warehs apbrihnot, zik gruhti tèhweem nahzis garigâ druwâ zilas art un kà isskatijuschahs tehwu tehwu pirmahs grahmatas. A. Bielenstein.

No ahrsemehm.

Wahzija. Keisars Wilhelms usnehmis sawu wasaras zeloschanu, kà jau to ik gada mehds dariht, lai stiprinatu sawu weselibu, un ir schogad daudz weiklaks un mundraks atbrauzis Emsê, nekà ziteem gadeem. Winsch tur paliks 4 nedelas, un tad dosees uz Gaschteinas awoteem, Austreeschu Alpu kalnôs. — Lai gan wairs neweens zilweks tai sinâ neschaubahs, ka Bairijas kehninsch Ludwikis II. bijis pilnigi ahrprahtigs, jo tas ir gaischi peerahdihts, tad tomehr, kà protams, Bairijâ wehl arweenu tee prahti ir loti istrauzeti, kas, sinams, zaur to neteek wis masinahts, ka jaunais kehninsch Atis tàpat jau wairak gadu ir ahrprahtigs, un wina tehwa brahlis Luitpolds tikai kà weetneeks war wadiht waldibas darbus. Meesâs Atis ir pilnigi wesels un war wehl loti ilgi dsihwot, — bet garâ winsch jau ir tik wahjsch, ka ar zita neka wairs nenodarbojahs, kà tikai ar semen'ogu lasischanu, — ween'alga, waj wasara, seema waj pawasara. — Ludwika behres bija leelskas. Bes daudz ziteem leeleem kungeem uz tahm bija ari Wahzu walsts un Austrijas krona printschi atbraukuschi. — Wasaras laikâ Wahzija aisweenu teek apzeemota no daudz augsteem ahrsemneekeem, kuri turenes bahdês un weselibas awotôs meklejahs jaunus spehkus un atspirdsinaschanos. Tà ari schogad Dahnijas un Portugales kehnini, Austrijas keisarene, Kreewu ahrleetu ministeris Giers un wehl ziti tur jau eeraduschees waj nahkoschâs deenâs eeradisees.

Anglija. Gladstons usnehmis wehleschanas zeloschanu uz Skotiju, un zelâ daudz weetâs turejis warenas runas pahr sawu Ihrijas politiku. Leelam runatajam buhdamam, kas sawus klausitajus, tà sakot, prot apburt, winam ari usgawileschanas naw truhzis. Bet ari wina pretineeki strahdà ar wiseem spehkeem, wehletajus pahrleezinaht no Gladstona waldibas sliktuma. Besgaligi pulka masu rakstu, kas islaisti no wisahm partijahm, tagad klahtin pahrklahj wisu semi. Agrakà ministera Tschertschila kahdâ wehleschanas usaizinajumâ Gladstona waldiba teek pehdigi noneewata un tà nosaukata, kà to pat Anglijâ lihds schim gan wehl nebija dsirdejuschi. Gladstons tur teek dehwehts par „ahrprahtigu sirmgalwi, kas tahdas leetas isdomajotees, kà tahs wisi trakajee wisôs Anglu ahrprahtigajo namôs kopâ newaretu wairs trakakas isperinaht"; tahlak winsch teek nosaukts par „traku nodeweju, kas sawâ ne-aprobeschotâ godkahribâ semi gribot sapostiht, lai tikai pats waretu palikt amatâ"; par „Gordona slepkawu"; par „ehnu grahbstitaju jeb swinguli"; par „nekaunigu leekuli, kam Deewa wahrdi aisweenu mutê, un kas sawus nekauna darbus nostahda sem Deewa sewischkas aissardsibas" u. t. t. — Anglu parlaments tika slehgts 26. (14.) Junijâ.

Franzija. Tagad ari senats peenehmis printschu israidischanas likumu ar 141 pret 107 balsihm. Frantschu tautas leelakà daļa pahr to ir loti sapihkusi, un printschu peekriteju skaits zaur to wis nemasinasees, bet paliks tikai wehl leelaks. — Starp Franziju un Angliju strihdus iszehlees, wairak attahlu salu, Jaun-Hebridu, dehl, tamdehl ka Frantschi tahs aplenz, un Angli to atkal negrib atwehleht. — Frantscheem gan buhs japaleek apakschâ.

Spahnija. Waldiba nodomà stipri pawairot sawu kara-kugu spehku.

Bulgarija. Ismekleschana, dehl saswehreschanahs pret firsta Alekfandera dsihwibu, dara daudz gruhtibu, tamdehl ka galwenais apsuhdsetais ir Kreewu ofizeeris, un no Kreewu puses teek apleezinahts, ka winsch ne buht ne-esot tik wainigs, kà to apgalwo; wisa schi saswehreschanahs esot tikai isdomata pasaka un tihri neeki. Bet Bulgari, sinams, tam atkal pretojahs. — Jau kahdu laiku daudz no tam runà, ka Bulgarijas firsts Alekfanders tikschot issaukts par kehninu. Bet tas laikam gan wis nenotiks, tamdehl ka Kreewija to ne sawu laiku ne-atkaus.

Greekija. Greeku kara skurba nu jau pawisam isgaisusi, un Greeku tauta tagad tàpat usgawilè ministeru presidentam Trikupis'am, wina atbrunoschanahs dehl, kà ta deenâs usgawileja schi preekschgahjejam Delijanim, wina brunoschanahs dehl.

Egipte. Egipte tagad esot pawisam pee spala. Nekahrtibas un netaisniba wisâs malâs, saimneezibas buhschana sapostita, paklausiba pret waldibu pilnigi issudusi un ubagu tarbas wispahrigi un leelskà mehrâ usbruhkot lautineem. — Rè, tee ir Anglu pahrwaldes augli sem Gladstona waldibas. — Mahdija peekriteji stipri ween brunojotees un speeschotees arweenu tahlak uz seemeleem. Daudz robeschu apgabalu jau esot winu warâ.

No eekschsemehm.

No Warschawas. Kahdi turenes Latweeschi raksta, ka tur aisweenu saule ar leetu mainotees, tà ka loti isdewigs laiks esot stahdeem preeksch augschanas. Labibas lauki tur stahwot loti kupli, un tàpat ari plawas esot ihsti teizamas. —tis.

No Lodzas, Polôs, raksta, ka tur 21. Maijâ uguns issprukusi un 11 namus likusi pelnôs, tà ka 150, pa leelakai daļai Schihdu familiju palikuschas bes pajumta, bes maises. — Laime, ka ugunsgrehks deenas laikâ iszehlees un uguns-dsehseji spehjuschi uguni sawaldiht un aprobeschot, lai wehl leelaka nelaime nenoteek. —nb—

Igaunija.

No Rehwales. Keisarifkahs Augstibas, Leelfirsts Wladimirs ar sawu laulato draudzeni, scheitan atbrauza 12. Junijâ, pulksten ½10ôs preekschpusdeenâ; Leelfirstu behrni palikuschi Wiborgâ. Peebraukschanas weetâ wini tika sagaiditi no pilsehtas un semes preekschneekeem un apsweikti ar runahm no gubernatora un pilsehtas galwas. Leelfirsta pahrim lihds rateem eijot, behrni kaisija pukes zelâ. Brauzot uz Kreewu basnizu, zelâ bija ustaisiti diwi krahschni goda wahrti, un melngalwju beedri, laprahtigee uguns-dsehseji un karaiwi bija nostahjuschees rindâ abâs pusês zelam. Kad Leelfirsta pahris pilî aisnahza, tika goda algas isdalitas par semneeku sirgeem, kas bija pils pagalmâ isstahditi. Pehz tam bija brokasts pee gubernatora, pee kam Kreewu dseedataju beedriba „Gusli" dseedaja sawas dseesmas, un tad brauza pa pilsehtas puschkotahm eelahm uz Katrinas eeleijas pili, kur wisi preekschneeki un ziti waldibas wihri tika stahditi preekschâ. Tad bija karaiwu parade un godà meelasts muischneeku namâ. Laiks bija jauku jaukais, un eelas gresnojahs swehtku uswalkâ, pa kurahm leeli lauschu pulki kustejahs. Leelfirsta pahris bija loti eepreezehts. Wakarâ pilsehta laistijahs weenâs ugunîs, un saweenojuschahs Wahzu dseedataju beedribas un labprahtigee uguns-dsehseji Leelfirsta pahri apsweiza ar lahpu gahjeenu un jaukahm dseesmahm. — Otrâ deenâ, 13. Junijâ, pehz tam, kad Leelfirsts karaiwus bija apluhkojis, Rehwales un Igaunijas 18 Igaunu dseedataju beedribas dewahs swehtku gahjeenâ uz Katrinas eeleijas pili, tautiskôs uswalkôs gehrbuschahs. „Lotus" beedriba pasneedza Augstajeem Weesem sahl' un maisi uz koka schkihwja, kas bija brihnum mahkfligi istaisihts; uz wina bija redzamas Keisarisko Augstibu portrejas, weetas ir Rehwales, mahkflas nobilde, walsts ehrglis u. t. t. Leelfirstenei tika loti skaists puku puschkis pasneegts. Kad dseedataju beedribas bija dseedajuschas, Leelfirsta pahris gahja garam dseedataju rindahm, wiseem laipni pateikdamees. Kamehr Augstee Weesi tureja brokastu, dseedataju kori dseedaja sawas dseesmas. Pehz tam pilsehtas walde isrihkoja birschas namâ Augstajeem Weesem goda meelastu, un tad bija Falka dahrsâ leeli tautas swehki no saweenotahm Igaunu dseedataju beedribahm ar dseesmu nodsesdaschanu un dramatiskeem Kreewu un Igaunu gabalu uswedumeem tautiskôs uswalkôs. Behrnu pulks tautiskôs uswalkôs pasneedza Keisarifkahm Augstibahm puku puschkus. Wakarâ atkal pilsehta laistijahs weenâs ugunîs un bija balle muischneeku namâ un mahkfligu ugunu nodedsinaschana Katrinas eeleijas parkâ. — Treschdeenâ, 14. Junijâ, Keisarifkahs Augstibas aisbrauza is Rehwales un dewahs uz Baltischportu.

Widseme.

No Nitaures. Preezigos Wasaras-swehtkus pawadijahm lihgsmahm sirdihm. Kà arweenu swehtkôs, tà ari schoreis labdarischanas beedribas koris muhs eepreezinaja basnizâ ar tschetrbalsigu dseedaschanu; tas rahda, ka mihlestiba uz ta Kunga wahrdu muhsu starpâ wehl dsihwa. Lai Deews to stiprina un ustur ari uz preekschu. — Labdarischanas beedriba ari swehtkôs isrihkoja teateri un weesigu wakaru, kur tiklab jaunee, kà ari wezee wareja kahrtigi un godigi papreezatees pee jaukas ragu musikas. Schoreis mums bija preeks, sawâ widû redzeht Kursemes dehlus kà musikantus, sem Neuburga kga wadischanas. Ar pilnu pateesibu jaleezina, ka reti sawâ widû bijahm dsirdejuschi tik kreetnu spehleschanu, tà skaidrâ harmonijâ, kà pareisâ taktî. Bijahm jau dsirdejuschi, ka Kursemneeki esot kreetni musikas prateji, un tagad dabujahm pahrleezinatees no winu zensibas un panahkumeem musikâ, jo tee pilnigi war usnemtees konkurenzi ar eenahzejeem ahrsemes koreem, kas wasaras laikâ muhsu semê staigà apkahrt. Tad ari wehl nauda, ko maksajam paschu tauteescheem, paleek paschu semê un netop aisnesta pahr robeschu. — Wehl pa Wasaras-swehtkeem muhs apzeemoja reti weesi, proti bija atnahkuschi sakumôs Birkenruhes gimnasijas, pee Zehsihm, skolotaju kungi lihds ar minetahs skolas audzekneem. Tik janoschehlo, ka kahdeem pahri sakumneekeem bija 30 werstu garais zelsch, karstâ laikâ kahjahm nahkot, par gruhtu, jo tee bija saslimuschi, un tà maz wareja baudiht no sakumu preekeem. — Ar noschehloschanu japeemin ari kahdi nepatihkami notikumi. — Kahds besdeewis bija isredsejees swehto Wasaras-swehtku laiku preeksch saweem negehligeem atreebschanas waj schpekulazijas darbeem, eelaisdams sestdeen un pirmà swehtku deenâ meschâ uguni kahdâs 10 weetâs. Lai gan 3 nedelas bija pastahwigi sausi laiks ar stipru wehju, kas semi un meschus bija isschahwejis, tad tadschu laimejahs uguni drihz apslahpeht, tà ka wisai leela skahde nenotika. Schee negehli, kalpodami noseedsigahm kahribahm, ne-atjehdz, ka zaur meschu postischanu tee noposta wispahrigo lauschu labklahjibu, tà weselibas, kà ari materialigâ sinâ. — K. mahju kalps weeglprahtigi glabajis 50 rublu naudas kahdâ kastê, wakejâ klehtî. Pa swehtkeem pats aisgahjis zeemâ. Pahrnahkdams, winsch atrod kasti uslaustu un wisu naudu pasuduschu lihds ar kahdu parahda sihmi no wairak nekà 100 rublkeem. — Ar ilgoschanos gaiditais leetus usnahza 4. Junijâ, un pahri deenâs bagatigi slapinaja istwihkuscho semi un sehjumus; tà tad semkopju zeribas tagad wisu labakahs. D.

Is Zehsihm raksta Maskawas Kreewu awisei „Моск. Вѣд.": Inscheneeri, kam jabuhwè Widsemes dselszelsch, jau scheit eeraduschees un pilsehtâ nehmuschees kortelus. Darbi eesahkahs; kahrtis ar sarkaneem karodsineem apsihmè dselszeła weetu. Tuwakais dselschu tilts buhs starp scheijeni un Walmeeru pahr Raunas upi; bes tam wehl ari pahr Ligatas un Amatas upehm nahkschot tilti. Leels bars strahdneeku scheit eeradees is Tweras, Smolenskas un Witebskas gubernahm. Domà, ka, zeku buhwejot, nahkschotees loti gruhti issargatees no klintihm, kalnajeem un grawahm pee Siguldas stanzijas.

Is Zehsu aprinka. Pehrnajâ gadâ tapa schi aprinka lauksskolotaju 14. gada-sapulze notureta Laudonê 27. un 28. Junijâ.

---

wahrda dsirdejuschi. Bet ai, — zik ilgi wehl duhrehs, kad ari schi wina labahs sirds atleeka noslihks negehligajâ kahribâ!"

Tà tad tik tahlu ta leeta bija nahkusi ihsâ laikâ!

Kad es wehl scho to ar seewu biju pahrrunajis un teizis, kà winai uz preekschu pret sawu wihru buhs isturetees, es apsoliju mehginaht, zik ween man buhs eespehjams, Mahrtinu no wina posta zeła atgreest. — Is semneezes azihm atspigulòja zeriba, un loti pateikdamahs, wina mani pawadija sehtâ.

Eesahkumâ mani publini nebija bes sekmes, un Mahrtinsch likahs buht atkal wezais; tad — un pee ta saschkaidahs dsehraja laboschanahs — nahza pirmà peedzerschanahs, — pehz pirmahs drihz otra, — un tà pehz kahdeem mehnescheem bija wezais posts atkal mahjâs.

Kamehr mehs tà pa auksto, mehnes'gaischo pusnakti steigschus uz preekschu sokojahm, eenahza man nejauschi prahtâ tahs domas: Waj warbuht buhs tè tagad kahda warenaka roka nahkusi starpâ, kur lihds schim wiss zilweku palihgs islikahs weltigs? Manas domas bija aiskustinatas augstâ mehrâ. Pehdigi nonahzahm, ne wahrda nerunajuschi, sehtâ.

Istabâ eegahjis, kura tapa wahrgi apgaismota no tauku swezes, es eeraudsiju mahti zelôs nometuschos pee sawa behrna schuhpuła. Abahm rokahm galwu saspeedusi, wina weenadi skatijahs ar platahm, stihwahm azihm uz sawu mihluliti, eekams afara pehz afaras nerimstoschi noriteja spilweninâ. Muhsu eenahkschanas wina nebija nemaz dsirdejusi; ari Mahrtinsch nerunaja ne wahrda, — tikai rahwa mani ar dreboschu roku uz behdu weetu. Tagad mahte pazehla azis un usskatija mani loti sahpigi.

Pee schuhpuła uz krehsla nosehsdamees, es eesahku noskatitees.

Behrns, warbuht trihs zetorkschnu gada wezs, guleja, gluschi neka nemanidams, bahls, puswiru azihm, kà meegâ. Elpojot, kruhtis tik-ko zilajahs; ari pulkstenischi knapi ko kusteja, eekams winu siteeni likahs drusku wairojuschees. Ahda uz rokahm un waigeem bija wehsa; wareja dikti saukt, waj paweegli durt ar adatu, behrns nedz dsirdeja, nedz juta. Lai gan pakausî, kur behrns bija dabujis siteenu, nebija nedz kauls eelausts, nedz zitas kahdas bruhzes, tad tadschu smadzenu darbiba gandrihz bija apklususi, kà tas pehz smageem satrizinajumeem mehdz notikt.

Abi wezaki luhkojahs, ne wahrda nerunadami, uz manu darboschanos; beidzot es prasiju, lai stahsta, kà ihsti nelaime notikusi.

Besgaligi behdigi, bet ne dusmigi, it kà klusu pahrmesdama, mahte usskatija gandrihz issamisdamo tehwu, eekams schis, rokas schnaugdams un paklusu elsodams, tà runaja:

„Kad es pirmit pahrnahzu mahjâ, tad gribeju, kà arweenu, Anninai labu nakti wehleht. Tè masais tahrpinsch pamodahs un sneedza tà wehligi man abas rozinas preti, ka newareju zitadi, ka man waijadseja winu wehl reisi nemt uz rokahm. Bet tad — es biju daudz dsehris — man kahja aiskehrahs aiz schuhpuła koka un es pakritu ar nabaga behrnu gar semi."

Pehz scheem wahrdeem pluhda nelaimigajam ilgi aisturetahs afaras tik loti, ka spehzigais wihrs drebedams saschluka uz tuwejo krehslu.

Wehl reis sihki pahrdomaju slimibas stahwokli, bet newareju nekahda resultata panahkt. Gan man pascham bija zik nezik ustizibas uz laimigu galu, bet sargajos, to nelaimigajeem wezakeem teikt, negribedams winôs sazelt warbuht weltigas zeribas; sekoschajahm deenahm waijadseja to israhdiht.

Mahrtinsch, kas zaur maneem apmeerinajoscheem wahrdeem bija zik nezik nahzis pee sajehgas, lehni satwehra sawas laulatahs draudzenes uz schuhpuła nolikto roku, — bet ta to atstahja wałigi wina rokâ, bes ka tam buhtu rahdijusi kahdu usmanibas sihmi, eekams wina ar otru roku glaudija masahs slimneezes wehso waidzinu.

Pehz tam, kad biju parakstijis preeksch masahs stiprinadamas sahles un pawehlejis, galwu aisweenu tureht wehsu, es wehl uz zeeschako peekodinaju, man dot tuhdal sinu, lihds tik kahda pahrgrozischanahs noteek pee behrna, — un tad atwadijos.

Ko tik biju no sehtas isgahjis, kad dsirdeju sew aiz muguras ahtrus soļus. Isbrihnijees, paliku stahwot; pakałnahzejs bija Indrikis, muischas wagare, tai familijai loti ustizigs labwehlis. Ar luhgumu, waj drihksiot man ko pastahstiht, winsch mani pawadija.

„Klausatees, daktera kungs," winsch eesahka, „tagad wairs ilgi ne-ees, ka muhsu kungs un kreetnà kundze buhs pawisam beigti, un tad muischà wiss nems gluschi behdigu galu. Ko domajeet? Tagad ir Beris is Kr. atbrauzis! Juhs tadschu winu pasihsteet?"

„Waj es to pasihstu?!"

„Nu tad labi! Schis Beris ir muhsu kungam peemetees, ar noluhku, muischu peesawinatees; — es to sinu no ustizamas puses, — tizeet man droschi."

„Nu, Indrik'," es atbildeju brihnidamees, „lai winam ir noluhks, kahds buhdams, kas tad tur par nelaimi?"

„Nelaime?" ustizigais zilweks manim jautaja, it kà newaredams manus wahrdus saprast. „Kas tur par nelaimi, kad Beris kahdu nem uz grauda?"

„Es nesaprotu, Indrik', ko Tu runà, — stahsti man rahmi, kas tad ihsti ir notizis, jeb ko Tu sini no wisas schihs leetas."

„Redzeet, daktera kungs, Saku kroga Lihse, — Juhs man wareet tizeht," winsch peebilda kaunigi," kura ari ir par labu preeksch tahdeem laudihm, kahdi tur tagad pehdejâ laikâ eerodahs, — ta man suhdzejahs, ka tur pawisam slikti zilweki sanahkot, un ka tee Mahrtinu pawisam nodabujuschi sawâ warâ un arweenu wairak pawedinot uz dzerschanu, eekams winsch weens preeksch wiseem samaksajot.

Tà preeksch diwahm deenahm wakarâ atbrauzis Saku krogâ Beris is Kr., lizees eerahditees ihpaschu istabu un usdewis Lihsei, pateikt Eglem un Sakim, — abi braschi puikas! — ka winsch tè esot. Ihsi pehz tam bijis Lihsei ehdeenu kambarî, kas tikai zaur plahnu tapetu seenu no minetahs istabas schkirts, darbs, un tà tad wina tuhdal ee-eijot isdzirdusi, Mahrtina wahrdu peeminam. Nu wina ir usmanigi klausijusees un dzirdejusi, ka tee trihs norunajuschi, — tai leetai waijaga buht senak nospreestai, — to paschu wakar' pehz sawa plahna sahkt strahdaht un Mahrtinu pawedinaht uz kahrschu spehli, pee kam winam pirmajâs reisâs kreetni jawinnè, protams, tik tamdehl, lai waretu winu wehlak jo droschaki pluhkt. — Naudu wini esot tuhlit sametuschi, — un Lihse skaidri sina, ka wini muhsu kungam ir lahwuschi winneht to paschu deen' 100 un wakar' wehl 200 rublu. Tà, daktera kungs, kad Beris ar saweem beedreem reisi weikalâ ir eelikuschi 300 rublu, tad Juhs to tik pat labi sineet, kà es, ka muhsu kungs ir beigts. — Riht', tà jau ir notaisihts, waijaga muhsu kungam pirmo reisi kreetni paspehleht; pehz tam tad Beris, kas, sinams, pee spehles nepeedalahs, nahks otrâ deenâ, it kà no nejauschi, waj newarot pee wina kahdas summinas naudas noguldiht. Kungs nu grahbs, protams, ar abahm rokahm naudu, un Beris winam to leenehs eesahkumâ tikai pret parahdu sihmi. Schi nauda tad no scheem diweem atkal tai paschâ wakarâ janonem."

Man palika it karsti augstajâ Dezembera naktî.

„Un tà wini solahs to dariht jo projam," wagare turpinaja, „lihds muhsu kungs buhs parakstijis mantu un muischu, un buhs tik pliks, kà basnizas schurka. — Waj tas naw breesmigi?! Un tad, kad lai noteek ar muhsu nabaga kundzi, kad wiss tik tahlu buhs nahzis? — Ak Deews, wina to nepahrdsihwos, kad wehl pee wisahm behdahm ar maso Anninu buhs ja-iseet no muischas!"

„Pazeetees, Indrik'! — Tik tahlu mehs tadschu wehl ne-esam, — es Tew saku, schoreis buhs blehschi pateesi rehkinajuschi bes krodsineeka!"

„Ja, kas to lai tiz, — Beris lai pahrrehkinahs uz trihs simtu rublu? — Tas newar buht, daktera kungs!"

Tà runadami, bijahm sasneegušchi manu dsihwokli.

„Es Tew saku, mihkais draugs," — es atbildeju apstahdamees, — „schoreis Beris, ar Deewa palihgu, peekrahpees, un Mahrtinsch labosees; palaidees uz mani!"

„Ja, kungs, kad tik tas notiktu! — Kad Beris sawu grehku naudu saudetu un Mahrtinsch paliktu tahds pat, kà agraki, — es domaju, — es pasaudetu aiz preeka sawu masumiņu prahta. — Bet kad tik tas notiktu!" — To sazijis, labais zilweks aisgahja, netizigi galwu kratidams.

Otrâ rihtâ es apmekleju, saprotams, pirms sawu maso sineezi, no kuras es nekahdas tahkakas sinas nebiju dabujis. Es daru behrna stahwokli tahdu pat, kà nakti atstahju; meitina bija ihsi preeksch manas atnahkschanas wehmusi, kas pee tahdahm kaites

Sapulze tapa apmekleta no kahdeem 40 skolotajeem is aprinka un 30 weesem. Zik finams, tad Zehsu aprinka skolotaju sapulzes wiswairak teek apmekletas un ir dsihwakas sawôs darbôs. Pehrnajâ gadâ nahza preekschâ, bes atklahschanas runas un sinamahm sinahm pahr skolu buhschanu no zeen. sapulzes wadona, Wez-Peebalgas mahzitaja un schi aprinka laukskolu garigâ pahrluhka, no skolotajeem kahdi seschi garaki isstrahdajumi. Bes tam daschi sihkaki preekschmeti tapa pahrrunati. Schogad ir nolikts notureht Wez-Peebalgâ schi aprinka skolotaju sapulzi pirmajâ nedelâ pehz Jahneem. Tà ka sapulzes weeta paschâ aprinka widû, tad zerejams, ka ta ari brangi tiks apmekleta. Tomehr wehletos, ka zeen. skolotaju kungi ari no ziteem aprinkeem — ihpaschi schogad — ar sawu apmekleschanu muhsu sapulzi pagodinatu. Pehrnâ gada un tàpat ari ziti agrako sapultschu protokoli ir drukati un skolas darba mihkotajeem un kopejeem eewehlami. J. R.

Kurseme.

No Jelgawas. Kursemes gubernatora kungs, ihstenais schtahtsrahts Paschtschenko, pawadihts no sawa kanzelejas direktora Maurina kga, sestdeen aisbrauzis pahr Tukumu un Talseem us Wentspili, tur sagaidiht Keisariskahs Augstibas, Leelsirstu **Wladimiru Alekfandrowitschu** un wina laulato draudseni **Mariju Pawlownu,** un no turenes pawadiht pahr Leepaju us Jelgawu.

Islikts behrns winu nedel' atrasts ais Annas wahrteem us brihwkapeem. Pehz mahtes teek meklehts. — 31. Maijâ tika 8 arestanti aissuhtiti us Sibiriju.

Schogad Jahnu tirgus rahdahs tahds kluss, — ihpaschi lauzineeku masak nekà ziteem gadeem. Kumedinu buhdas tikai kahdas pahri us leelà tirgus platscha, — bet teek ari mas no skatitajeem apmekletas. Neweenam nepatihk laika kaweht un 10 kapeiku, neeku dehl, atdot. Audeklu pahrdeweju schogad ihsti rinda eeradusees, un tàpat ari podneeku un sihk'krahmju tirgotaju. No Eeksch-Kreewijas pahris zuhku tirgotaju ar prahweem zuhku bareem eeradusches; bet schogad teem eet gausi ar pahrdoschanu, — laikam gan tamdehl, ka lopini gauschi wahji un zena augsta. Us sirgu tirgus eet gan dsihwaki, — bet tomehr ne tà, kà pagahjuschôs Jahnôs un isgahjuschâ Aprilî. Stallôs tirgus sahkumâ atradahs lihds 350 ihsti teizamu sirgu, un laidarôs lihds 180. Dahrgaku sirgu, kas bija no sirgu tirgotajeem sawesti, wareja buht pee 150. Ar wiseem darba sirdsineem kopâ wareja wehrteht tà ap 1000 sirgu. Zenas ari naw wisai augstahs, un zerams, ka tahs us wasaras beigahm par darba sirgeem wehl masinasees. Gowis schogad tika stipri ween sawestas. Zena par tahm, ari wahjuma dehl, naw augsta. Starp ziteem tirdseneekeem war beeschi ween redseht ne-ustizamas personas lodajot. Laikam gan schee akotneeki dsihrahs, bes naudas ko no-andeleht. Jelgawas dahrsi ari tagad no lauzineekeem teek masak apmekleti. Tas pats jasaka no musejas un pils istabahm. Warbuht ka kultur-wehsturigà isstahde grahsa Medema namâ ir schogad ihstakais lauschu kaweklis. Lauzineeki ari masakâ mehrâ schogad eerodahs Jahnu tirgû. Laikam gan tee sataisahs us Leelsirsta sagaidischanu schihs nedelas beigâs, kas, kà jau zeen. lasitajeem sinams, notiks ar leelu godu. Leelsirsts scheit atbrauks peektdeen, 20. Junijâ, pulksten 4ôs pehzpusdeenâ, un paliks lihds swehtdeenai, 22. Junijam, kur tad preekschpusdeenâ no scheijenes dosees tahlak us Rihgu. ш

No Jelgawas apkahrtnes. Zaur silto leetu, kas usnahza Junijam sahkotees, tagad wiss ir pahrgrosijees. Lauki, plawas un dahrsu saknu augli apsola brangu eenehmumu. Ari wselibas sinâ no daschadahm slimibahm neka slikta nedsird. —ns.

No P. muischas, Dobeles aprinkî. Pee mums pagahjuschâ mehnescha beidsamajâs deenâs notikahs schahds nelaimes atgadijums: Kahdam kalpam stahwejuschas us augschejâ plaukta seepju sahles, un us apakschejâ atkal brandwihna pudele. Seepju sahles ir kahda mineraliga sahls, kam kremsdama ihpaschiba. Dsihwneeka eekschâs ta, sinams, war padariht leelu nelaimi. — Seepju sahlehm kuhstot, uspilejuschas no winahm kahdas piles ari us brandwihna pudeles korka, un schim — isspeduschahs zauri. Kalpa seewa, neka launa nedomadama, esot labu malku no brandwihna eewilkusi, — bet tè ari tuhlit sajutusi, ka wairs nebuhschot labi, kas, Deewam schehl, ari riktigi tà bija. Seewina tuhlit palika slima un labu laizinu wahrga, — pehdejâ laikâ pat bes ehschanas un dserschanas, jo wiss eenemtais nahza atpakal. Nu ta sawas mokas iszeetusi, un jau dufs wehsajâ bedritê. — Tè daudseem laba mahziba, ka ar nesinamahm sahlehm un leetahm ar prahtu un apdomu ja-apeetahs, lai ne-eestigtu nelaimê. —ts.

No Wehtrasmuischas. Trescho Wasaras-swehtku deen' eeswehtija „Krust'kalna" klahtpeelaisto kapsehtu. Eeswehtischanu isdarija Sakahsmuischas draudses mahzitajs, E. Seraphima kgs. — Krust'kalna kapsehta ir jaukâ weetâ, paschâ zela malâ, ne tahlu no minetahs muischas. Pulksten 11ôs preeksch pusdeenas atbrauza mahzitaja kungs un eesahka eeswehtischanas darbu. Jaukam laikam usturotees, bija daudz lauschu sanahkuschi, scho swehto brihdi lihdsa swehtiht. Wahrti un eeswehtischanas krusts bija jauki puschkoti. — Krust'kalna kapsehta ar sawu stalto swana namu buhs gan ta uskoptakâ un krahschnakâ wisâ apgabalâ, un dod leezibu, zik augsti tur peederigee zeeni sawus sem sakahm welenahm dusoschos nelaikus. Ari glihti krusti puschko daschus kapus. Kapu kalninus apluhkojot, gandrihs wisur ja-eewehro, ka mihkas sirdis par winu gresnumu ruhpejuschahs un nepeekusdamas rokas par winu uskopschanu gahdajuschas. K.

No Leel-Platones. Muhs istrauzeja trescho Wasaras-swehtku deen' uguns-grehks, kam par laupijumu tapa scheijenes Maska kga keegeku zepli. No glahbschanas nekas ne-isnahza, jo tuwu stahwoschahs ehkas drihs pahrnehmahs weenâs leesmâs un wisu aprija lihds pamateem. No kam uguns zehlusees, wehl skaidri newar sinaht; bet kà domajams, tad no sehrkozineem ta salmôs eetikusi. — Ari diwi sirgi sadeguschi, kas bijuschi stallî, un eedsihwotaji tikai to ween glahbuschi, ar ko tai deenâ bijuschi gehrbuschees. Kà dsird, tad nekas nebijis apdroschinahts. Skahde ir loti leela, jo wisa mantiba sadegusi un eedsihwotaji atstahti sem kailas debess. Zeresim, ka laipnas sirdis steigsees saweem nelaimigeem brahkeem un mahsahm palihgâ ar dewigu roku. K.

No Saukas. 24. Maijâ bija Jaun-Saukas, Wez-Saukas, Saukas meschakunga un Dsehrwes pagasta waldes sawus pagasta weetneekus sa-aizinajuschas Saukas pagasta waldes namâ, lai pahrspreestu zeen. mahzitaja un pagasta waldes preekschlikumu, proti, weenu no tagad pastahwoschahm trim pagasta skolahm pa-augstinaht par draudses skolu. Dsehrwes un Jaun-Saukas pagasta weetneeki par pa-augstinamo skolu weenprahtigi nosazija Saukas Kalna skolu, jo ta stahw pagastu widû un ir katram labaki atsneedsama, t. i. neweenam pagastam par tuwu, ne otram par tahlu; bet Wez-Saukas pagasta weetneeki nebija weenis prahtis, un zaur to tee panahza, ka leeta netapa westa galâ. Pahr scho leetu tapa raksts eesneegts skolu komisijai, dehl pahrbaudischanas. Zerams, ka skolu komisija scho leetu pawisam zitadi usluhkos un dos taisnu, pareisu atbildi. W—.

No Sezes. Nakti us 5. Juniju nodedsa scheijenes T. mahjâs kalpu dsihwoklis lihds ar kuhtinu un klehti, kuras atradahs sem weena jumta. Ehka bijusi apdroschinata. Bet nabaga kalps ar sawejeem tik-ko naw palikuschi ugunij par laupijumu, un wina sen gadeem krahtà manta pahrwehrsta oglês un pelnôs. Winam sadedsa diwas gowis, labiba, wisas drehbes un labi daudz papihra naudas, kuru glabajis mahjâs; jo muhsu pagastam naw krahschanas lahdes, un pilsehtu bankas scheijeneeschus sabaidijuschas zaur to, ka nespehj atmaksaht tur senak noguldito naudu. Selta naudu kalps atradis sakususchu pizinâ. — Laudis domà, ka uguns peelikta no besdeewiga zilweka rokas; jo mahjas eedsihwneeki tik deenu preeksch tam tur wahrijuschi ehdeenu un kurinajuschi uguni. —

No Walles. (Eesuhtihts). Zeen. Walleeschi! Esseet tik laipni un usklausseet manu wehleschanos, kura manim gan masu, bet Jums, mani mihlee, it teizamu labumu dara. Proteet, mana wehleschanahs ir schi: Apgahdajatees ar sirgu uspasetaju pee basnizas pa deewakalposchanas laiku, kà tas ir pee zitahm basnizahm. — Ja Jums, mani mihlee, saws labums ir mihlsch, tad, luhdsu, eewehrojeet schihs rindinas un neschehlojeet ta masumina kapeiku, ko preeksch tam isdosseet. — Esmu pats dsirdejis, kà muhsu mahzitajs aprahj tos, kas staigà pa basnizas laiku ahrâ un eekschâ, — un tur winam ari ir pilniga taisniba. Bet otradi nemot, — tà ari wis naw. Katrs ir zilweks, un katrs ari sina, kahds winam sirgs stahw ahrâ, — bet kà winsch stahw, to tas nesina wis, un tamdehl winam, kad dsird, ka ahrâ sweds un koschahs, tadschu ir jastaigà, gribosham negribosham, pa basnizas laiku. Daschu reis nepeeteek ar koschanos ween, bet noteek zik dascham ari skahde, kà par peemehru: ilksts top pahrlaustas, aisjuhgs sabendehts, rati salausti u. t. j. pr. — Nowehrscheet jele, mihkee Walleeschi, scho nekahrtibu — deewakalposchanas netrauzeschanai par labu un mums wiseem par swehtibu. To wehlahs Krischus.

Is Iluksstes aprinka sino „Mit. Ztgai", ka Swentes mahju ihpaschneeks M. W., kas ar sawu jaunako brahli Jahsepu bija gahjuschi us Dinaburgu, naw wairs pahrnahzis atpakal. Wina lihki atrada kahdâ kartuseku bedrê apaksch gows maitas, kas tikusi nonahweta un 31. Merzâ no W. tehwa un wina brahla Franza tai paschâ bedrê aprakta, laikam gan, lai zaur to isgaisinatu slepkawibai pehdas. Pehz daktera apleezibas, W. nogalinahts, sitot ar kahdu ne-asu daiku par galwu. Gows, no kuras W. tehws un brahli apgalwoja, ka ta pehz ilgas slimibas esot nosprahgusi, pehz lopu ahrsta isteikuma ari nobeigta zaur stipreem siteeneem par galwu. Ismekleschana teek turpinata. Nonahwetà tehws un brahli apzeetinati. — Bebrines Pudanu mahjahm 11. Maijâ 7 ehkas nodegushas. Skahdi rehkina us 3000 rubleem. Uguns, kà leekahs, iszehlusees zaur ne-usmanigu pihposchanu.

No Semites. Trescho Wasaras-swehtku deen' noslihka Reezenu mahjâs ap paschu pusdeenas laiku 18 gadu wezs ganu puika. Kamehr wisi ziti mahju laudis gulejuschi deenas widu, puika aisgahjis us tuwejo dihki peldeht. Nemahzedams labi peldeht, winsch lizis zitahm reisahm dehli apaksch padusehm, un tàpat warbuht ari schoreis darijis, — bet laikam dehlis buhs isslihdejis, jo tas atrasts dihka malâ. — 6. Junijâ sibins eespehris Wezwagaru saimneeka laidarâ, nekahdas zitas skahdes nepadaridams, kà tikai sadragadams jumta laktas un schkindeku.

Kandawas prahwesta aprinka skolotaji sapulzejahs schogad Talsôs 3. un 4. Junijâ us sawu gada-konferenzi. Bija sanahkuschi 6 mahzitaji un 23 skolotaji. Bet ar leelu schehlumu japeemin, ka neweens no teem skolotajeem nebija atnahzis, kas bija pehrngad apnehmuschees pahr kahdu skolas tematu kahdu rakstu sagatawot, jeb waj ar skolas behrneem prowes lekziju notureht. Zaur tahdu buhschanu newar konferenze selt, un ja tas tà wehl us preekschu eetu, tad sinams, ka daschs labs — ari wisleelakais konferenzes draugs un zeenitajs — no tahdahm plahnahm sapulzehm atrauseesees. Tà tad schinî reisâ wairak bija japahrteek ar preekschlasijumeem is laikraksteem un senako konferentschu protokoleem. — Pehz nodseedatas dseesmas un ihsas Deewa peeluhgschanas pahrrunaja wispirms pahr to, ka no skolotajeem tagad pagehr, lai wini leelâ mehrâ mahzahs Kreewu walodu. — Lai meldinu pareisu dseedaschanu mahjâs un basnizâ waretu weizinaht, sapulze wehlejahs, ka tos meldinus, ko wiswairak dseed, eemahzitu pa tahm trim seemahm, kur behrneem ja-eet skolâ. Bet kad nu daudz wezaku ar saweem behrneem aiseet pa Jurgeem us zitu pagastu, un behrni teem tur skolâ jaraida, tad waretu atgadities, ka tee daschu meldinu atkal mahzitos, ko jau pirmajâ skolâ mahzijuschees. Lai tas nu nenotiktu, sapulze iswehleja 3 skolotajus, schos meldinus sarakstiht, kas pirmo, otro un trescho seemu buhtu skolâs mahzami. Bija pawisam lihds 70 meldinu, — preeksch katrs seemas 23. — Otrâ deenâ Talsu basnizas draudses skolotajs Blumberga kgs islasija ihsaki sanemtu rakstu pehz slawenà paidagoga Kehra: „Kas muhsu tautas skolahm waijadsigs?" Muhsu laikôs suhd deewabihjaschana, un Deewa wahrdu mas zeeni un mihlê. Jaunà pa-audse atraujahs no tahdahm sapulzehm, kur deewakalposchanu notura mahjâs waj basnizâ. Ko palihds wisas

(Skatees peelikumâ.)

---

mehds notikt, un ko wehl newar usskatiht par sliktu sihmi. Es parakstiju wehl stiprakas sahles, un dewu padomu, lai behrnu ik pa diwahm stundahm usmanigi aptaschka ar auksstu uhdeni, kamehr winam wairak dsihwibas rodahs. Pirmahs aplaistischanas liku isdariht, kamehr wehl tur biju, — bet bes redsama panahkuma; ari tad, kad aukstais uhdens gahsahs pahr masahs slimneezes galwu un kruhtihm, azis palika pus aiswehrtas, rozinas karajahs slahbani, un pat maso kruhtinu nezilaja stipraka elposchana.

Pehdigi, — pulksteens wareja buht diwi pehz pusdeenas, — Mahrtinsch atskrehja elsdams, puhsdams manâ dsihwokli un ais preekeem tik-ko spehja isrunaht, ka Annina esot pee pehdejahm aplaistischanahm atwehrusi azis un, saukdama „mamma", sneegusi mahtei abas rozinas preti, — un to isteizis, winsch bija atkal azumirklî projam. Loti eepreezehts pahr tahdu labu sinu, es steidsos winam pakal.

Istabâ eegahjis, es redseju maso slimneezi laimigahs mahtes klehpî, un kà wina, gan wehl wahrga un noguruši, atlaida galwinu pee mahtes kruhtihm un, sapratigi skatidamahs winai azîs, pasmihneja. Wisi dsihwibas spehki bija eeraduschees; elposchana bija lehna un spehziga, meesas siltas, pulkstenischi sita stipri un weenadi, — tikai tas weenigais bija, kas man nepatika: wini sita eewehrojoschi ahtri. Kamehr nu aplaistischanu ar auksstu uhdeni, kà ari wisas sahles liku atmest un tikai galwas wehsinaschanu peepatureht, es pahr wisahm leetahm eewehleju preeksch masahs meeru, un tad taisijos aiseet.

„Tagad gan buhs wisas breesmas pahrgahjuschas preeksch muhsu mihkahs Anninas?" mahte, kura jau bija zerejusi, ka wisas bailes par winas luteklîti nowehrstas, prasija ar drebedamu balsi, istruhkusees pahr manu ruhpigo eerihkoschanu.

„Lai gan masahs stahwoklis ir loti labojees," es atbildeju, winu saudsedams, „tad tadschu ta wehl arweenu naw bes breesmahm."

Laimigee smaidi pasuda no mahtes waiga. Klusi wina nosehdahs pee behrna schuhpuka, usluhkodama ar asaru pilnahm azihm sawu breesmâs esoscho mihkuliti.

(Turpmak beigums.)

Firsts Bismarks par pretineeku kahrschu spehleschanas bankahm.

Kà firsts Bismarks kahrschu spehleschanas bankahm tapis par pretineeku, pahr to nupat kahds senakais kahrschu spehles palihgs stahstija, sawu draugu pulkâ buhdams, kahdu atgadijumu, ko tas pats bija peedsihwojis. Scho draugu pulzinâ waloda bija sahkusees pahr kahrschu spehleschanas banku aisleegschanu un winu apspeeschanu zaur Pruhschu waldibu. Tè minetais kungs peepeschi sazija: „Es Jums gan waretu teikt, kas pee tam wainigs; to tikai weenigi firsts Bismarks darijis." — „Ta jau saprotama leeta," winam tapa atbildehts, „jo Bismarks tak ir Pruhschu waldibas ministeru presidents." — „Ja, ja, — tas ir riktigi; bet es sinu weenu zitu atgadijumu, zaur ko winsch wehl wairak us tam tapa pamudinahts," wezais kungs atbildeja, — un tad stahstija tahlak: „Tas notika 1865. gadâ, jo toreis bija daudz firstu un walsts-wihru eeradees Baden-Badenê. Tà tad tur ari netruhka daudz zitu weesu, kas schahdu augstmanu dsihwi labpraht wehlejahs redseht, — un mums bija darba pa pilnam, jo spehleschanas sahles bija arweenu kà bahstin peebahstas ar laudihm, kuru starpâ redseja ne ween tahdus, kas dsihwo no kahrschu spehleschanas, bet ari tahdus, kas tikai reti pee kahrschu galda eerodahs. Starp scheem bija ari diplomati, kas gan arweenu nespehleja lihds, bet spehleschanu tikai apluhkoja. Weens no scheem kungeem, — leels no auguma, ar stingru isskatu, leelu platmali galwâ un pelekôs jahtneeka swahrkôs gehrbees, — mums loti krita azîs. Schis kungs bija von Bismarks Pruhschu ministeru presidents. — Reis tas, — kà likahs, is gara laika, — peegahja pee spehleschanas galda un uslika 5 napoleonus (selta naudas gabals = 25 rubl.) us weenu kahrti, — un bes ka spehleschanu tahlak eewehrotu, tas staigaja it meerigi pa sahli apkahrt, un tad peenahza atkal pee galda un apskatijahs, waj bija winnejis waj paspehlejis; ja bija paspehlejis, tad tas uslika atkal no jauna 5 napoleonus us weenu kahrti, — bet nekad wairak nekà tikai 5 napoleonus. Tè nu atgadijahs, ka kahdâ deenâ ari weens jauns barons is Wahzijas seemeła puses, kas ar sawu jauno, brihnum skaisto seewinu tuhlit pehz sawahm kahsahm bija schurpu atzelojis, pee spehleschanas galda apsehdahs, un spehleja ar tahdu leelu pahrdroschibu, ka wisi pahr winu brihnijahs. Eesahkumâ tam bija laime, — bet wehlaku tas paspehleja leelas naudas summas, un jo wairak tas paspehleja, jo leelaku naudas summu tas lika us kahrti. Jaunà seewina welti puhlejahs, to no kahrschu galda atdabuht; tas nekustejahs ne no weetas. Wina to arweenu wairak un karstak luhdsa, lai jele atstahtos no kahrschu galda; tomehr ari tagad tas ne-usklausijahs winas luhgschanahm, bet luhkojahs tikai us kahrtihm. Winas waigi palika bahli, un katram, kas to redseja, tas atstahja sahpigu eespaidu. — Pehz jo leelaka paspehlejuma jaunais barons kehra ar ahtrumu sawâ kabatâ un uslika leelu naudas summu us weenu kahrti. Tam riteja sweedri no peeres un rokas eesahka trihzeht, kad isdsirda no kahrschu spehles palihga schos wahrdus: „Mani kungi, spehle war eesahktees!" Wisi nu sapulzejahs ap jauno baronu, un ari von Bismarka kgs peenahza klaht un luhkojahs us spehleschanas isnahkumu. Kahrts apsitahs un, — jaunais barons bija atkal paspehlejis; tad tas pagreesahs pee sawas jaunahs seewinas un tai ko eesschuksteja ausi. Wina gahja papreekschu, un schis tai pakal. Bet tè it peepeschi isdsirda schahweenu, un jaunais barons, lodi zaur galwu isschahwees, nokrita pee semes. Lihka preekschâ eeraudsija jauno, smuko seewinu, kas ar atplehstahm azihm us paschslepkawu stihwi noskatijahs un, no isbailehm sastingusi, sawas rokas tureja issteeptas. Pehz tam isdsirda breesmigu eeblauschanos, un jaunà seewina, it kà no sibina trahpita, saschluka pee semes. — Sinams, ka nu tuhlit sulaini no wisahm pusehm peeskrehja un nedsihwo baronu, kà ari wina pagihbuscho seewinu aisnesa projam, — jo tahdi atgadijumi, kà schis, tahdâs bahdes weetâs, kur top spehlehts, teek ahtri apslehpti. Es toreis, kahrschu spehles palihgs buhdams, nedrihksteju atstahtees no spehleschanas galda, — bet isdsirdu no kahda kunga, kas man stahweja blakam, un bija leels no auguma, apaksch sewis schahdus wahrdus runajam: „Tai nebuhschanai jadara gals! Tahda negehliba ir par leelu kaunu wisai Wahzijai!" — Kad es nu pagreesos us to pusi, kur runatajs stahweja, tad tuhlit pasinu, ka tas bija — Pruhschu ministeru presidents von Bismarks. Un redseet, tas tadschu ir turejis wahrdu," wezais kungs wehl peebilda, „jo pehz septineem gadeem Wahzijâ nebija wairs neweenas spehleschanas bankas!"

Selta grandi.

1) Ar nirgahm nirgatees ir ar piki sasmehretees.

2) No launeem kluht eenihdetam ir labaki, nekà no launeem tapt mihletam, jo launs laba newar panest, — tamdehl ari wislabako zilweku pasaule peesita pee krusta staba.

3) Ne ta ir tautas mihlestiba, kas tautai allasch glaimo un to glauda, bet ta, kas tai rahda pateesibas zelus. Talab mahzitaji, kuri sawas draudses nerahj un ne-attur no maldischanahm, ir neleetiga sahls, kas ne-atsargahs no sapuhschanas.

4) Kas weenu Deewa bausli pahrkahpdams, to netur par grehku, tas domà weeglprahtigi pahr wiseem ziteem, un wina sirds ir kà saules pulksteenis, kura saule ir pasaule. Tiklihds atklahtibas azs to neusrauga, tas nerahda wairs pareisi un naw wairak nekas, kà tikai skahrdas gabals.

5) Zilweki waretu gluschi labi ikkatrs sawadâ wihsê tapt swehti, ja Deews mums wiseem nebuhtu weenu pestischanas zeku norahdijis.

6) Taisniba saka: Dod katram, kas tam peeder, — bet mihlestiba saka: Dod katram, kas tew peeder.

7) Besdeewigajeem meera naw, kad ari wisâ pasaulê buhtu meers, jo tee lihdsinahs eekustinatai juhrai, kas newar nostahtees un kuras wilni ismet tikai duhnas un dubkus.

8) Tiziba un pasemiba ir pihlari, us kureem atspeeschahs debesis; tamdehl tee, kuri tautai grib atnemt schos pihlarus, tautu grib isslehgt no debesu walstibas.

9) Kas meerà grib waldiht, tam jazeesch daudz behdu un ja-isturahs klusu. **(Skatees peelikumâ.)**

Sludinajumi.

Jaunas
Norwegu
taukas silkes
sanehma atkal un peedahwà
C. Höpkeris,
[27] Jelgawà.

Kursemes
kreditbeedribas direkzija
dara zaur scho wispahrigi sinamu, ka **direkzijas padomneeka, Alaschu barona A. v. d. Osten-Sackena,** un **I. kafeera, barona J. v. d. Roppa,** weetà, kas no saweem amateem atkahpuschees, ir iswehleti: par **direkzijas padomneeku Klenzes barons O. von Behrs** un par **I. kafeeri barons L. v. d. Osten-Sackens.**
Jelgawà, 4. Junijà 1886.
Direktors: Lüdinghausen-Wolff.
Sekreteeris: Bistram.
(№ 2934.) [394]

Kursemes
kreditbeedribas direkzija
dara zaur scho wispahrigi sinamu, ka pa likumigo brihwlaiku, un proti no **1. Julija** lihds **15. Augustam** ieel., kreditbeedribas direkzijas daschadahs nodalas tikai **pirmdeenâs, no pulksten 10eem lihds 2eem,** bet **krahschanas-lahdes pahrwalde** un **uguns-apdroschinaschanas direkzija** bes tam wehl ari **otrdeenâs lihds pulksten 12eem pusdeenà** buhs walà preeksch publikas.
Jelgawà, 4. Junijà 1886.
Direktors: Lüdinghausen-Wolff.
Sekreteeris: Bistram.
(№ 2933.) [395]

Kursemes
kreditbeedribas
krahschanas-lahdes walde
dara zaur scho wiseem sinamu, ka wina par **pehz 1. Junija 1886. g.** israksiamahm krahschanas-lahdes sihmehm **Lit. D.** atmakfajamas pehz 12 mehneschu ussazischanas, ar kuponeem, ne wairs kà lihds schim 5%, bet tikai wehl
tschetr' un pus (4½) proz. par gadu
aprehkinahs un atlihdsinahs.
Jelgawà, 27. Maijà 1886.
Direkzijas padomneeks: **L. v. d. Ropp.**
Darischanu waditajs: H. W. Pychlau.
(№ 1491) [386]

Krona Birschu muischas
pagasta teesa, Jaunjelgawas aprinkî, usaizina wisus un ikkatru, kam kahdas mantoschanas teesibas buhtu pee scheijenes Dodelu mahjâs miruschà
Andreja Baltmana
atstahtahs mantibas, lai wisi tee schahdas sawas eerunas **lihds 11. Augustam sch. g.,** kas par isslehgschanas terminu nolikts, pee schihs teesas usdod un sawas mantoschanas teesibas peerahda, jo wehlaki meldejuschees netiks wairs klausiti, bet uf muhschigu klusuzeeschanu atraiditi. [382]
To lai leek ikweens wehrà!
Birschu pag. teesâ, 27. Maijà 1886.
(№ 649.) Peesehd.: J. Upiht.
(S. W.) Tees. skr.: J. Weessan.

Muhrumuischas pagasta teesa usaizina wisus tos, kas gribetu pee nomiruschà Muhrumuischas Ansa Slaktera mahju renteeka
Ansa Puhzes
atstahtahs mantibas un testamentes raksta kahdas prasischanas waj pret-eerunas peenest, jeb waj tam buhtu ko parahdâ, ar tahdahm prasischanahm, pret-eerunahm un parahdu usdewumeem wiswehlaki lihds 25. Junijam sch. g., kà weenigâ isslehgschanas terminâ, pee schihs pagasta teesas meldetees un tahs peenest; jo wehlaki buhs parahdu prasitajeem un testamentes pret-eerunatajeem muhschiga klusuzeeschana uslikta, un parahdu nehmeji tiks likumigi soditi.
Muhrumuischà, 15. Maijà 1886. [384]
(№ 62.) Tees. preeksch.: P. Kreutzberg.
(S. W.) Skrihw.: M. Bergmann.

Daschadus
schnapsus,
no **J. B. Spechta, Pehrnawà,** no kureem sewischki usslaweju:
Очищенный № 1,
do. № 2,
Экспортъ Очищенный,
Столовое Очищенное,
peedahwaju par wisu lehtakajahm zenahm.
J. Friederichs,
[392] Jelgawà, Paleijas eelà № 3.

Sausus **ehweletus** un **spundetus**
dehlus,
pehdu lihstes, eeksch- un **ahrpus kleedinus,** Rihgas fabrikats, **pilnkantigas krona jumts laktas** un **wisadus zitus buhwmaterialus** peedahwà par lehtako zenu **E. Jakobsohns,** Dselszeela eelà, pa kreiso roku schkehrs eelà № 5, pretim jaunajam zeetuma namam. [239]

Pehz Schaulu aprinka 3. stana pristawa kunga raksta Bauskas pilsteesai ir nakti no 20. uf 21. Maiju sch. g. trihs wehlak minetee sirgi no Jahnischkes Schihda Wulfa Schapira uf Leischeem atwesti, kurei Bauskas aprinkî waretu buht sagti, kà:
1) weza, melna kehwe, krehtis uf abahm pusehm, rihku weetà nobersehts, sedolkas weetà baltas spalwas, labajà pusê sadsijuschas wahts rehta manama un uf muguras balti pleki, wehrta 35 rubl.;
2) schkimela sirgs, 9 gadu wezs, krehtis uf kreisahs puses, aste un krehtis baltas, mugura nemanami eelihkusi, platas kruhtis, wehrts 30 rubl., un
3) wezs sirm'schkimelis, krehtis uf kreisahs puses, aste, krehtis un galwa sirma, wehrts 30 rubl. [402]
Bauskas pilsteesâ, 7. Junijà 1886.

Behrnu sanehmeja,
kas Jelgawà nolikusi eksamenu, meklè weetu. Tuwakas sinas isdod **Dr. E. Schwieders, Saldù.** [392]

Merzendarbes [405]
Smugauschu mahj.
ar 60 puhra-weetahm semes, muhra ehkahm un kalku zepli war dabuht par dsimtu pirkt no Baldones ehrgelneeka **E. Felsena.**

Kaunas gubernâ, Rosinas aprinkî, no pee Rihgas-Taurogas schosejas atrodoschà meestina Kelmi 6 werstes attahlà muischa
„Grawschiki",
130 desetinu leela, ar dsihwojamahm un wisahm saimneezibas ehkahm, ir tuhlit apksch rokas par dewini tuhkstoscheem (9000) rublu pahrdodama. Klahtakas sinas schihs awises redazijà. [404]

Ruston, Proktor un beedr., Rihgâ un Leepajâ.

Pahrdod leelà iswehlê:
Lokomobiles un **twaikkulmaschinas,** is paschu fabrikas Linkolnâ. **Stiftu kulmaschinas; ahbolinu** un **platfehjmaschinas.** — **Ahbolinu kuhlejus** un **wehtischanas maschinas.** — **Wooda labibas** un **sahles plaujmaschinas.** — **Tiger sirgu grahbeklus, ekfelu maschinas** un **peena saimneezibas maschinas.** — **Tschetrlemeschu** un **uniwersalos arklus.**
Faulera wirzas- jeb sutras pumpjus.

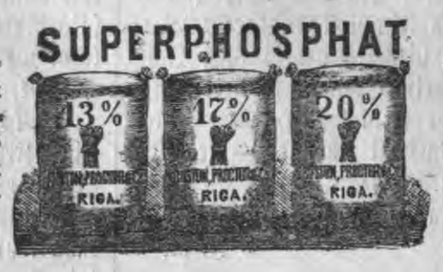

Ehrglu un **Sweedru arklus.** — **Kartufelu arklus.** — **Ezeschas.** — **Sehklas apklahjejus.** — **Maschinu sikfnas.** — **Maschinu ellu.** — **Superfosfatu.** — **Kaulu miltus.** — **Kainitu.** — Uf wehleschanos peesuhtam maschinu aprakstus un zenas.
Tukumà pahrd muhsu **laukfaimneezibas rihkus** un skunstigos mehslus, kà: **superfosfatu, kaulu miltus** u. t. j. pr., kaufmanis **J. Eichenberga kgs,** pee tirgus platscha. [1]

Wirkus (Heyden) pagasta walde dara sinamu, ka 26. Junijà sch. g. pagasta namâ taps pahrdota waitrakfolischanà, pret tuhlit skaidru samaksu, bruhketa garainu
kulamà maschina
(lokomobile un kulamais), bruhketa
plaujamà maschina
un weeni
tambores rati.
Wirkus pagasta namâ, 30. Maijà 1886.
(№ 76.) Pag. wez.: J. Markewitz.
[388] Skrihw.: C. Reichmann.

Jauns zilweks
ar labahm skolas sinaschanahm atrod weetu par mahzekli pee [406]
C. Höpkera, Jelgawà.

Tapetes!
leelà iswehlê un jaunôs musturôs sanehma un eewehlè par lehtahm zenahm **J. Beckmanis, Bauskà,** pee tirgus platscha. [405]

„Phönixa"
maschinu fabrika, Leepajâ,

peedahwajahs pagatawot
semkopibas maschinas, maschinas preeksch koku isstrahdaschanas, damskatlus u. t. t.

Lehgeri arweenu atronahs:
Sitejas kulmaschinas.
Ekfelu maschinas.
Sehjas- un apmetamee arkli.
Ehrgla arkli.
Hohenheimera arkli
Rinka bluki.
Puzmaschinas.
Ezeschas.
Netihrumu pumpji.

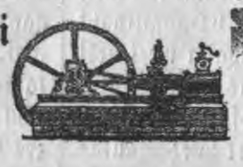

Stalla logi no tschuguna.
Jumta logi no tschuguna.
Krahsnis.
Krahsnu durwis.
Pumpji.
Maschinas preeksch pudelu korku pagatawoschanas.
Grahpji, plihtes u. t. t. [283]

Bes tam schi fabrika bes paschas raschojumeem tura lehgeri: **Labibas kahrtotaju** is **Meiera & Co. fabrikas, Kalkâ, pee Rein-upes.** Schi maschina wisai eewehlejama, ja grib dabuht tihru sehklu. **Stiftu kulmaschinas.** — **Maschinu sikfnas.** — **Maschinu ella.**

P. van Dyka
pehznahzeji,
Rihgâ,
pilsehtas Leelajâ Smilschu eelà Nr. 18.
Klaitona un Schuttleworta
damsa-kulgarnituras. [336]

Lehtas 3-sirgu damsa-kulsazes,
Sweedru arkli, tehrauda arkli, ezeschas, sehjmaschinas, sirgu grahbekli, kà ari wisas **semkopibas maschinas** un **leetas.** Tahlak widischk- u. augstgrahd. **superfosfati.**

Buhdami tagadejee weetneeki
Berlines H. F. Eckerta akziju beedribai
preeksch winas
semkopibas maschinahm un **rihkeem,**
peedahwajam bagato krahjumu [273]

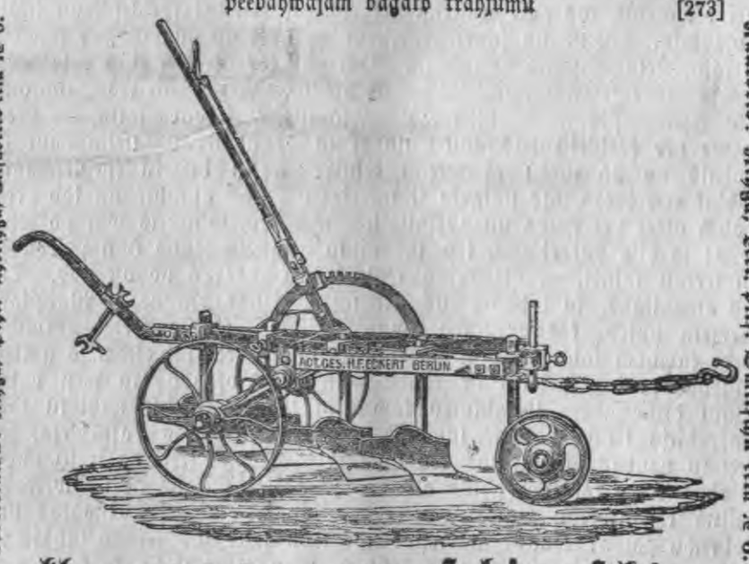

arklu ar 1, 2, 3 un 4 lemesscheem, kà ari **sehjmaschinas, sirgu grahbeklus u. t. t.**
Helmsing u. Grimm.

Kantoris: Rihgâ, Peld. pilsh. Smilschu eelà № 6.

Rokkrakstwa: Rihgâ, Pezt. Ahrrihgâ, Elisabetes eelà № 6.

Georgis Thalheims,
Rihgâ,
pastahw no 1860 g.,

peedahwa is pascha fabrikahm:
Ratu-smehri, seegellaku, sweki
preeksch pudelehm, wisadâs krahsâs, sortês, formâs un pakâs;
bruhschu-piki, schwerspahti, leichtspahti, lenzinu, analinu u. t. j. pr. us to labako samaltu; blankfiks, permanentu jeb baritbaltumu, mihklas formâ; bes tam sawu

leellehgeri no apstrahdateem materialeem preeksch seepju-wahritawahm, dselschu-leetawahm, wadmalas-, glahses- un papihra-fabrikahm u. t. pr.,

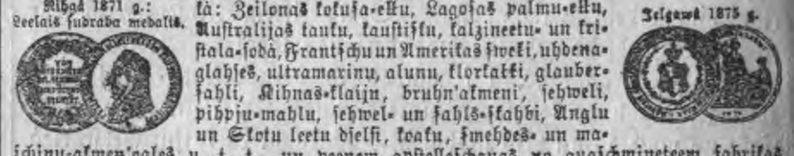

kà: Zeilonas kokusa-elku, Lagosas palmu-elku, Australijas tauku, taustiku, kalzineetu- un kristala-sodâ, Frantschu un Amerikas sweki, uhdenaglahses, ultramarinu, alunu, klorkalki, glauberfahli, Kihnas-klaiju, bruhn'akmeni, sehweli, pihpju-mahlu, sehwel- un fahls-skabbi, Anglu un Skotu leetu dselsi, koaku, smehdes- un maschinu-akmen'ogles u. t. t., un peenem apstelleschanas no augschmineteem fabrikas ihpaschneekeem preeksch schihm leetahm uf wisu gadu; tahlak peedahwà

buhwmateriali, kà: ihstu Anglu patent-portlandes zementu, Anglu uguns-mahlu un uguns-keegelus, dubult-asfalta uguns-droschu jumta-papi, akmen'ogku-darwu, datstinus, jumta-schihferu, trepju-pakahpeenus un flihses u. t. t.

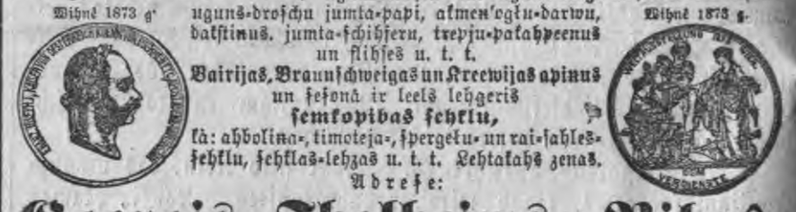

Bairijas, Braunschweigas un Kreewijas apinus un sesonâ ir leels lehgeris
semkopibas sehklu,
kà: ahbolina-, timoteja-, spergeku- un rai-sahles-sehklu, sehklas-lehzas u. t. t. Lehtakahs zenas.
Adrese:
Georgis Thalheims, Rihgâ,
Kantoris: leelajà pils-eelà Nr. 16, pascha namâ.

Krahjums
no
ahrsemju un Kreewu wihneem
un
likeereem
no
J. A. Mentzendorffa & Co., Rihgâ,
atrodahs Jelgawà pee
J. Friederichs,
Paleijas eelà № 3.

13% superfosfatu
is flawenahs fabrikas: **Anglo-Kontinentalu (zitreis Ohlendorfa) guanowerki Londonè,** peedahwà no lehgera un uf lihsereschanu [309]
Otto Westermanis, Jelgawà,
general-agents.

Superfosfatus,
kaulu miltus,
Thomasa fosfatmiltus
un
kainitu
pahrdod par wisu lehtakajahm zenahm
Johns Rolsfenn, Rihgâ,
Leelajà Smilschu eelà № 36, blakam pulwera tornim. [406]

Kuldiga.
Kreetnu jaunekli
preeksch sawas dahrsneezibas meklè
[397] **A. Killats.**

Ne tahl no Kursemes robeschahm, Poneweschas aprinkî, ir
weena muischa
pahrdodama, — wisa kopà waj ari trijâs dalâs sadalita, un tàpat ari weens **krogs** labâ weetà. Tuwakas sinas dabunamas zaur raksta sem schahdas adreses: Kreis Schaulen, Poststation Berschany-Schewkjany, Gut Tschekaitze, A. Egon-Besser. [361]

Medineeku
schaujamo pulweri
wisâs sortês
peedahwà
Kahrlis Sillers,
[362] Jelgawà, pee tirgus.

Дозволено полиціею.

Drukahts pee J. F. Steffenhagena un dehla.
(Tè klaht peelikums.)

mahzibas, ja firds naw isglihtota uſ wiſu labu un tikumigu? Suhd zeenischana un gods pret waldibu, preekſchneekeem un wezakeem laudihm. Dſenahs daudſ pelniht un eemantot beſ leela puhlina, un to ſapelnito drihſ jo drihſ atkal plaſchi dſihwodami iſſchkehrdeht. Tamdehl ſkolahm jo ruhpigi par to jagahdà, ka behrnu firdis top iſglihtotas, un ka tos audſina un radina uſ deewabihjaſchanu, waldibas zeenischanu un uſ kreetnu darboſchanos. — Tad Peterſona kgs iſlaſija diwus rakſtus iſ Zehſu aprinka ſkolotaju protokola „pahr behrnu apſtrahpeſchanu". Pirmais rakſts bija it teizams un eewehrojams. Schè bija ſapulzei daudſ ko peeſihmeht no ſaweem ſkolas peedſihwojumeem. Konferenzi beidſot, winas wadonis, zeen. Sabiles mahzitajs, paſinoja, ka nahkoſchâ gadâ buhſchot ſapulze Kandawâ.

No Kandawas puſes. Gandrihſ wiſu pawaſar', lihdſ pat 5. Junijam, bijahm beſ leetus. Katru deen' ſaule, un pee tam aukſtais ſeemeła waj auſtruma wehjſch puhſdams, ſemi tà iſkalteja, ka ta weetu weetahm ſaplaiſaja leelahm plaiſahm. Gan daſchu reiſ mahkoni ſazehlahs, gan gaidijahm un zerejahm uſ leetu, — bet kà neka, tà neka. Atnahza meeſchu ſehjamais laiks (muhſu apgabalâ ſehj wairak ſeſchkanſchu, tik maſu dału diwkanſchu meeſchu); bet kà lai ſehj, kad ſeme tik ſauſa kà pelni. Gaidijahm lihdſ pat dewitai nedełai uſ leetu; bet kad ari tad neka neſagaidijahm, tad bija jaſehj tai paſchâ ſauſâ un iſkaltuſchâ ſemê. Sinams, ka meeſchi par daudſ reti uſnahkuſchi, — tik tee graudi, kas leijas weetâs, jeb atkal dſiłaki ee-arti waj eeprehpeti. Leelakà dała naw wehl ſadihguſchi. Trihs deenas no weetas, 5., 6. un 7. Junijâ, it teizams leetus muhſu iſtwihkuſchahs ſehjas, panihkuſchahs plawas un iſkaltuſcho ſemi atſpirdſinaja. Sinams, ka ſchis leetus rudſeem neka daudſ wairs newar palihdſeht, — jo tee jau wahrpâs un ſahk ſeedeht. Kweeſchi warbuht wehl daudſ-maſ ſanemſees. Ahboltinſch ir pawiſam panihzis un ſahk jau ſeedeht. Tàpat ari plawâs naw nekahdas teizamas ſahles. Wiswairak leijas weetâs ta pawiſam iſnihkuſi — waj no pehrnà rudena pahrleezigà flapjuma, waj no ſeemas ſala, waj ari no pawaſaras nakts-ſalnahm. Dahrſu koki muhſu apgabalâ buhs pawiſam tukſchi no augleem. Ta jau paſihſtama leeta, ka flapjâ waſarâ, kahda bija pehrngad, newar attihſtitees ſeedu pumpuri preekſch nahkoſchà gada. Ari tas ir eewehrots: kad koki kahdu gadu bijuſchi bagati ar augleem, tad teem nahkoſchâ gadâ ja-atpuhſchahs un ja-eeſtiprinajahs. — —

Iſ Uſchawas rakſta „Leepajas Anzeigerim": Schai puſê to ſkaits, kas pahreet Kreewu pareiſtizibâ, ſewiſchki beidſamâ laikâ, łoti wairojees. Kà pareiſtizibas preeſteris man ſtahſtija, pareiſtizigo ſkaits Piltenes pilſehtâ eſot jau tik leels, ka wiſu drihſakâ laikâ tiks baſniza buhweta, un ſkola jau ſcho waſar' tur tiks eerihkota, kà ari ſkola preekſch wehl maſahs Uſchawas draudſes. — Luhkojotees uſ nahkamo plauju, mums lihdſ 2. Junijam wehl bija łoti maſ zeribas. Seemas rudſi łoti zeetuſchi zaur ſauſo pawaſaru un nakts-ſalnahm, tà ka tikai uſ widiſchku plauju war zereht; turpreti jau apkoptee waſaras lauki ſtahweja łoti ſlikti un, leelà ſauſuma dehł, tos nemaſ newareja pabeigt apſtrahdaht. Tikai 2. Junijâ, ſtipram pehrkonam noruhzot, ſagaidijahm atſpirdſinoſchu leetu, tà ka nu atkal muhſu zeribas labojuſchahs. — Ari ar ſweiju ſcheit ne buht neweizahs ſcho pawaſar'. Laudis, kas no tam pahrteek, — un tahdi ir ſcheijeneeſchi pa leelakai dałai, — neſina, kà ſawu dſihwibu wilkt, tamdehł ka wezee krahjumi no agrakeem gadeem jau, pirms wehl pawaſara eeſahzahs, noguldīti krogâ, kur tos nekad wairs nedabon atpakał.

No Preekules. Otrâ Waſaras-ſwehtku deenâ iſbrauza Leepajas Latw. labdaribas beedriba pa dſelſszeku uſ Preekuli ſakumôs. Noſtahſchanahs weeta eſot bijuſi ne tahku no dſelſszeła ſtanzijas łoti jaukâ Walta birſitê, kur patihkams, ar behrſeem apaudſis plazis atradees, kas liklab atbraukuſchos pilſehtneekus, kà ari ſemneekus, kas pee ſcheem preekeem nehma dalibu, peeſawinaja un buhriti ſapulzinaja. — Sakumneeki bija ari ſawu muſiki (kara muſikantus) un dſeedataju kori lihdſ no Leepajas atweduſchees. Muſikis eſot bijis kreetns un teizams; bet dſeedaſchanas koris bijis paplahns un paſchkidrs. Bijuſchi tikai kahdi 15 dſeedataji, no kureem 1 ſeeweetei eſot bijuſi ſkała, jauka balſs. Ari Preekules barons, v. Korffa kgs, ar ſawu atnahkſchanu ſakumneekus Walta birſitê pagodinajis, apzeemojis un apſweizis, laipnigus wahrdus uſ Leepajas Latw. labdaribas beedribu runadams. — Pirmais leetus laiks ar ſihwu pehrkonu, kas pahr Preekuli un apkahrtni uſnahza, ſabaidija un aiſkaweja ſemneeku peedaliſchanos no apkahrtejeem pagaſteem pee ſakumneeku preekeem. —nb—

No Rankeem. Rankineeki iſgahja 25. Maijâ ſakumôs, Kleemanu krahſchnajâ birſê. Laiks bija jauks. Wiſs bija łoti kahrtigi un patihkami. Wehletumees, ka Rankineeki ari nahkamâ gadâ iſeetu ſakumôs. Pateiziba zeen. iſrihkotajeem! A. —ch.

No Wainodes, Aiſputes aprinkî. Kà pa łaudihm dſird, tad ne tahku no Wainodes dſelſszeła ſtanzijas ſwehtdeen, 25. Maijâ, ap palaunaga laiku, Kalna muiſcheles laidarâ uguns iſſprukuſi, kas wiſu laidaru aprijuſi. Lihdſ ar ehku ari 1 waiſlas bullis, 1 waiſlas kehwe lihdſ ar ſmuku kumełu, un daſchas zuhkas, kas rentneekam peedereja, ſadeguſchas. Wiſa ſkahde ſneedſotees pee 1500 rubłeem. — Uguns zehlonis naw ſinams. — Leepajas wingrotaju beedriba, kas tai deenâ bija iſbraukuſi pee Wainodes ſtanzijas ſakumôs, dabujuſi ari lihdſ ar Wainodes ſtanzijas eerehdneem pee uguns dſehſchanas lihdſa ſtrahdaht un ſtipri ween palihdſeht.

Pormſahtes pagaſtâ, Gramſdas draudſê, pehrkons eeſpehra otrâ Waſaras-ſwehtku deenâ, pehz puſdeenas, Ahdinu mahju laidarâ, kas tuhlit ar uguni aiſgahja. Laidaram preekſchâ bija jauns, ſchogad uſtaiſihts wahguſis, kas ari ſadega. — Kahdam kalpinam, kam laidara galâ bija klehts peebuhwe, ſadega wiſa mantiba. — Laidars, kas preekſch 2 gadeem jauns taiſihts, bijis apdroſchinahts; bet otra ehka, jaunais wahguſis, ko nule ſcho waſar' taiſija, wehl nè!

No Gramſdas un Skodas apkahrtnes, 12. Junijâ. Mihłais ſemkopi, dod pateizibu mihłam Deewam, kas Tewi pehz 17 deenu leela karſtuma un ſauſuma otrâ Waſaras-ſwehtku deenâ ar brangu leetu eepreezinaja. Tà tad nu pee mums gandrihſ jau 10 deenas no daigta, katru mihku deenu, lihſt leetus. 8. un 9. Junijâ wiſu zauru deenu leetus gahſeeni ar pehrkonu nahza ſemê. Wiſas upes, kas Skodai tek garam, bija pilnas, tà ka uhdens pahr kraſteem gahja. — Nebuhtu tas leetus wehl ihſtenâ laikâ atnahzis, tad gan buhtu wiſa labiba tihrumâ pawiſam iſdeguſi un iſnihkuſi, — bet nu waram uſ bagatu labibas un ſeena plauſchanu gaidiht. — Rudſi, kweeſchi ſtahw koſchi, un ja tee buhs labi tik noſeedejuſchi, tad wareſim plaudami preezatees. — Waſareja un kartuſeli aug zaur to leetu gauſcham kreetni un mundri uſ preekſchu. — Kà rahdahs, tad augłu koki dahrſôs ſchogad dos maſ augłu; jo koku ſeedu laikâ bija leels ſauſums, karſtums un nakts-ſalnas. — Semenu ogu un ſehnu meſchôs buhs deewsgan. Daſchi jau eſot eenahkuſchahs ſemenu ogas ehduſchi, kas gan wehl ne-eſot, zaur to leetu un maſ ſaules gaiſa aiſkawetas, pilnigi ſarkanas. — Semkopji muiſchâs un ſehtâs darbojahs tagad ar mehſlu weſchanu. — Schodeen, jauno Jahnu deenâ, pee mums ſtipri ween lihſt leetus, un ſeme ir gluſchi flapja. S.

Ruzawas S. ſaimneeka puiſis bija par daudſ padewees dſerſchanai; tas nodſehra ne ween ſawu naudu, bet ari drehbes, — ja, pat ſawa ſaimneeka mantibu tas pehdigi aiſtizis. Schis neſahtneeks nu ſawu łauno dſihwi beidſis zaur pakahrſchanos. W—.

No Leepajas. Aiſwinu nedeł' trihs Schihdu puikas, 16—18 gadu wezi, bija nodomajuſchi uſ Ameriku zełot. Preekſch ſawa noluhka iſpildiſchanas tee gan bija ar wiſu apgahdajuſchees, beſ ween wezaku atkaujas, — un tamdehł tee flepus eelihda twaikona „Reingolda" ogłu ruhmês, lai ar kugi uſ zitu oſtas pilſehtu aiſzeltos. Bet tawu poſtu! Twaikonis paleek oſtâ ilgaki gułot, nekà jaunee zełneeki to domajuſchi, un „ſchabu" wakaru ſchee trihs iſleen no ſawas tumſchahs flehpſchanahs weetas un — teek nodoti ſawahm mammelehm. — 10. Junijâ pehz puſdeenas atſkaneja, pehz ilgakas kluſuzeeſchanas, uguns-grehka ſwani. Uguns bija iſzehluſees Wulſſohna material-pretſchu bodê aiſ wehl ne-iſſinata zehlona. Pee ugunsgrehka iſzelſchanahs bodes ihpaſchneeks nebija mahjâ. Prezes wiſas pa dałai ſadeguſchas, pa dałai zaur uhdeni ſamaitatas. — 11. Junijâ priſtawam Bertholda kgam laimejahs 4 Kaunas Schihdus apzeetinaht, kuri tahs paſchas deenas rihta agrumâ meeſneeka meiſtera F. Scheſela mahjokli bija eelauſuſchees un leelu naudas ſummu, kà ari ſelta pulkſtenus un daſchadas ſelta un ſudraba leetas paſaguſchi. Sagli tapa tad peekerti, kad tee patlaban Leepaju gribeja atſtaht. Sagtà nauda un wehrtibas leetas pa leelakai dałai pee teem atraſtas. — 12. Junijâ iſwilka iſ oſta, pee pahrzełamahs weetas, ſtrahdneeka Freimana lihki; Freimanis jau preekſch diwahm nedełahm bija paſudis. — Muhſu pilſehtas leelakâs eelâs, pa kuŗahm Keiſariſkee Weeſi brauks, redſeja ſchinîs deenâs naigu kuſteſchanos: nami un ſehtas tika mahleti, karogu kahrtes iſliktas u. t. j. pr. Bija redſams, ka Leepajas pilſoni negrib zitahm pilſehtahm palikt pakał, — bet Augſtajeem Weeſeem patihkamu uſtureſchanahs weetu gahdaht. — No 6. lihdſ 12. Junijam pee mums gandrihſ ik deenas leetus; kaut gan zeeſchi no weetas wis nelihſt, tad tomehr beſ flapjuma nekad ne-eſam. M.

---

10) Paſaules waroni paſauli ir uſwarejuſchi ar kara ſpehku un pa-augſtinaſchanos, — bet Deewa dehls zaur zeeſchanu un paſemoſchanos. — Tamdehł tam, kas Deewu bihſtahs, naw jabihſtahs neweena zita. P. S.

Drupas un druſkas.

Ahtra ſawaldiſchana.

Pariſê kehnina Ludwika XV. laikâ bija kahds kalejs pirmais tahdus ratus uſtaiſijis, kur kungs waj kundſe ſehſch kutſcheera weetâ, un kutſcheeris ar ſulaini ratu pakałâ. Schi ehrmigà mode ihpaſchi Pariſes jaunkundſehm gauſcham patika, un drihſ ween leelakahs eelas no dahmu kutſcheereem waditahm ekipaſchahm mudſcheht mudſcheja. Bet tas atneſa Pariſei daudſ nelaimes; jo ne reti tika zilweki ſabraukti, un daſchu reiſ pat wehl leelaka kliſma notika zaur neſawalditeem ſirgeem, tamdehł ka jaunahs dahmas ar ſawahm ſmalkajahm rozinahm nepaſpehja ikreiſ ſtipri apmekletâs eelâs ſirgus kahrtigi wadiht. Kehninſch, ſkaidri paſihdams Frantſchu augſtmanu prahtu, kas ne ar labu katru reiſ likumeem padewahs, gudroja, kahdâ wihſê waretu ſchai nebuhſchanai dariht galu. Beidſot tam iſdewahs deewsgan jozigu, bet weenteeſigu padomu atraſt. Tas lika pee wiſeem eelu ſtuhreem ar trekneem burteem rakſtitu pawehli peeſiſt:

„Dahmas, kas jaunakas apakſch 30 gadeem, nedrihkſt braukt par kutſcheeri, tamdehł ka jauno roku neſpehjas dehł teek beeſchi ween daudſ zilweku ſabraukts. Kehninſch."

Schi weenteeſigà pawehle atrada tahdu paklauſibu, ka 2 deenu laikâ bija ſchi nederigà mode no Pariſes pagalam iſſuduſi, tà ka pat wairs ne firmas dahmas neredſeja brauzot par kutſcheeri. — Laikam gan tolaik Pariſê neweena no augſtakas kahrtas dahmahm nebija wezaka par 30 gadeem! Semſaritis.

Burtu mihkla.

No Merkura.

Kà koks es meſchâ atrodams,
Ar ſeptiņ' burteem uſrakſtams.
Nomet trihs burtus pehdejos,
Tad ſodiſchu es netaiſnos.
Ja burtu treſch' un zetortu
Tu manim ari ſtrihketu,
Tad buhtu mahjas kuſtonis,
Ko praweets kahds ir mihlejis.
Beſ peezeem burteem pehdejeem
Es derigs eſmu nepraſcheem;
Tee allaſch mani bruhkeht mehdſ,
Kad kout ko paſchi neſajehdſ.
Jr ziti mani runâ jauz,
Par „jautaſchanu" mani ſauz.

(Uſminejums 27. nummurâ.)

Lehzeju mihklas uſminejums.

(Skat. 23. nummurâ.)

Dſihwiba naw manim eekſchâ,
Bet tak ſimteem dſeedu preekſchâ;
Brihſcham lehni, ſehri ſauzu,
Drihſ kà wehtra puhſchot kauzu.
Swehtdeen ween Tu mani ſkati,
Tad, kad dſirdi, preeku mati. —
Nu uſmani, kahds putnis es,
Un kas pa wahrdu man janeſs?

NB. Ehrgeles.

(Uſminejuſchi: Jahnis Dunburs, Jelgawâ; H. Flieder un Kautmann, — Ehdolê; Ahbelites Janis, Oglaines Kahrklinôs; Silkalna Sahmus, Jehkabneekôs.)

Wisjaunakahs ſinas.

Baltiſchportâ, 14. Junijâ. Keiſariſkahs Augſtibas, Leelfirſts Wladimirs ar ſawu laulato draudſeni, ſchodeen, pulkſten 2ôs pehzpuſdeenâ, ar twaikoni „Olafu" ſcheit atbrauza. Pilſehtas galwa paſneedſa Augſtajeem Weeſeem fahl' un maiſi un Leelfirſtenei puku puſchki. Skoleni iſ wiſahm ſcheijenes ſkolahm atneſa fahl' un maiſi un pukes. Zełſch uſ pilſehtu, kà ari pati pilſehta ir krahſchni iſgreſnoti. Wezajâ zeetokſnî notureja brokaſtu. Pulkſten 4ôs Augſtee Weeſi aiſbrauza uſ Hapſalu.

Hapſalâ, 15. Junijâ. Leelfirſta pahris ſcheit atbrauza ap puſnakti un apmetahs grahfa de la Gardija pilî. Pilſehtas galwa paſneedſa Keiſariſkahm Augſtibahm fahl' un maiſi un Leelfirſtenei puku puſchki. Pilſehta tehrpuſees ſwehtku uſwalkâ, un bija, Augſtajeem Weeſeem atbrauzot, jauki apgunota. Schodeen Keiſariſkahs Augſtibas apſkatijahs pilſehtu, un pulkſten 4ôs pehzpuſdeenâ aiſbrauza uſ Pehrnawu.

Pehrnawâ, 16. Junijâ. Keiſariſkahs Augſtibas, Leelfirſts Wladimirs ar ſawu laulato draudſeni un pawadoneem, ſcheit atbrauza ſchodeen, pulkſten 1/211ôs preekſchpuſdeenâ, ar twaikoni „Fellinu", un tika ſagaiditi ar leelahm gawilehm. Pilſehta ir krahſchni iſpuſchkota.

Pehterburgâ, 15. Junijâ. Finantſchu miniſteris ſchodeen aiſbrauza uſ ahrſemehm.

Wehſtules un atbildes.

1. **Seminska Kriſchus kgam, Wallê:** Burtu mihklu iſ 22. nummura riktigi uſminejuſchi. Zaur pahrſkatiſchanos palika Juhſu wahrds iſgahjuſchâ nummurâ nepeeminehts.

2. **P. Kuhnbergim, Jelgawâ:** Iſſkaiteet, zik naglu Juhſu „gudrajam ſahbakam" papehdi, — tik prahtigo newar weenu teepſchu pahrleezinaht un tik profeſoru newar weenu mukki iſmahzíht. Nu Juhs ſinaſeet!

3. **P. L—d.:** „Latweeſchu Awiſes" tikai tahdus rakſtus war iſleetaht, kas Latweeſchu waloda faraksiti.

4. **H. Fl., Ehdolê:** Uſnemſim, — bet kad, newaram tagad paſaziht.

5. **J. K. kgam:** Nahkoſchâ nummurâ.

6. **Agronomam A. S. kgam:** Labaki un droſchaki ir, kad ſemkopibas leetâs greeſchahs taiſni pee Sintenis'a kga, Rihgâ, Leelajâ Alekſandera eelâ Nr. 44. Sinojumus wareet peeſuhtiht redakzijai Jelgawâ.

Par ſinu.

No 1. Julija ſahkot, „Latw. Awiſes" war apſtelleht uſ 6 mehneſcheem, t. i. lihdſ gada beigahm. Makſâ: Jelgawâ ſanemot — 70 kap.; pahr paſtu peeſuhtot — 1 rubl.

Dahwanas.

Preekſch Baldones nabagu bahdehm tika eemakſahts: no Walles draudſes zaur mahzitaju Heſſelberga kgu 4 rubł., un no Lindes-Birſgales draudſes zaur mahzitaju Buſcha kgu 5 rubł.

Otto Gautzſch,
Baldones mahzitajs.

Labibas- un pretſchu-tirgus.

Makſaja par:	Jelgawâ.					
1 puhru kweeſchu	2 rubł.	50 kap.	lihdſ	3 rubł.	25 kap.
1 „ rudſu	1 „	50 „	„	2 „	25 „
1 „ meeſchu	1 „	50 „	„	2 „	— „
1 „ putraimu	3 „	— „	„	3 „	20 „
1 „ auſu	1 „	25 „	„	1 „	40 „
1 „ ſirnu	2 „	— „	„	4 „	— „
1 „ kartuſeļu	1 „	— „	„	1 „	20 „
1 birkawu ſeena	5 „	— „	„	6 „	— „
1 podu ſweſta	5 „	— „	„	5 „	50 „
1 birkawu baltahs ſahls	3 „	40 „	„	— „	— „
1 „ ſarkanahs ſahls	3 „	80 „	„	— „	— „
1 muzu ſilku	14 „	— „	„	18 „	— „
1 birkawu linu (krona)	45 „	— „	„	50 „	— „
1 „ „ (brahka)	30 „	— „	„	35 „	— „
1 muzu linſehklu	10 „	— „	„	12 „	— „
1 aſi behrſu malkas (7 pehd.) . . .	16 „	— „	„	18 „	— „
1 „ egłu malkas (7 pehd.)	11 „	— „	„	12 „	— „

Dſelſszeku brauzeeni.

Rihgas-Jelgawas-Moſcheiku-Leepajas dſelſszelſch.*)

Jſeet no Rihgas (Bolderajas bahnuſcha): [10 10 r.], 1 40 pz. p. un 7 55 w. — Nonahk Jelgawâ [11 20 pr. p.], 2 51 pz. p. un 9 5 w. — Jſeet no Jelgawas 3 6 pz. p. un 9 21 w. — Nonahk Moſcheikôs 6 15 w. un 12 8 n. — Jſeet no Moſcheikeem 6 54 w. un 2 28 r. — Nonahk Leepajâ 9 28 w. un 6 27 r. — Jſeet no Leepajas: 10 33 w. un 2 41 pz. p. — Nonahk Moſcheikôs 1 31 n. un 6 49 w. — Jſeet no Moſcheikeem (Leepajas bahnuſcha): 4 47 r. un 7 41 w. — Nonahk Jelgawâ 7 57 r. un 10 32 w. — Jſeet no Jelgawas: 8 15 r., [3 53 pz. p.] un 10 47 w. — Nonahk Rihgâ 9 30 r., [5 6 pz. p.] un 12 n.

Rihgas-Tukuma dſelſszelſch.

Jſeet no Rihgas (Bolderajas bahnuſcha); 9 50 r., 6 pz. p. un 8 30 w. — Nonahk Dubultôs: 10 55 r., 7 5 pz. p. un 9 32 w. — Nonahk Tukumâ: 12 22 p., 8 32 w. un 11 n. — Jſeet no Tukuma: 6 10 r., 2 55 pz. p. un 9 w. — Nonahk Dubultôs: 7 42 r., 4 24 pz. p. un 10 34 w. — Nonahk Rihgâ: 8 45 r., 5 30 pz. p. un 11 45 w.

Rihgas-Dinaburgas dſelſszelſch.

Jſeet no Rihgas uſ Dinaburgu: 6 45 r., 11 15 pr. p., 4 30 pz. p. un 7 w. — Nonahk Skrihwerôs: 8 52 r., 1 14 un 6 40 pz. p. un 9 4 w. — Nonahk Krihſburgâ: 10 38 r., 2 49 pz. p. un 10 41 w. — Nonahk Dinaburgâ: 1 20, 5 25 pz. p. un 1 10 r. — Jſeet no Dinaburgas uſ Rihgu: 5 45 r., 11 pr. p., 5 pz. p., 8 40 w. — Nonahk Krihſburgâ: 7 59 r., 1 14 pz. p., 7 12 pz. p. — Nonahk Skrihwerôs: 7 40 r., 9 34 r., 2 48 pz. p., 8 45 pz. p., 12 29 n. — Nonahk Rihgâ: 9 45 r., 11 35 pr. p., 4 50 pz. p., 10 55 w.

*) Klamburôs atrodoſchee ſkaitli apſihmê tos wilzeenus, kas eet tikai ſtarp Rihgu un Jelgawu, un ne tahlak.

Latw. Aw. redaktors: **W. Peitan.**

Дозволено цензурою. Рига, 16-го Іюня 1886. г.

Basniza un skola.

Atgahdinajumi iſ bihbeles un baſnizas ſtahſteem.

(Beigums.)

Leona dehls, keiſars Konſtantins V., bija wehl leelaks bilſchu eenaidneeks. Tapehz bilſchu draugi zehla dumpi pret winu, un iſwehleja ſewim zitu keiſaru, wina ſchwahgeri Artaſaſdu, ko patriarks Anaſtaſijus kroneja. Bet Konſtantins kahwahs duhſchigi ar ſaweem eenaidneekeem, un winus ari uſwareja pehz diweem gadeem. Nu winſch atreebahs pee wiſeem dumpineekeem: Artaſaſdum un ziteem wadoneem winſch lika azis iſdurt, un zitus winſch nokahwa; patriarkam winſch lika atſchgarniſki uſ ehſela pa pilſehtu jaht, lai winu liktu ſmeeklâ kauſchu preekſchâ. Bet lai wiſu bilſchu kalpoſchanu gruntigi iſnihzinatu, winſch ſaſauza 754. gadâ Konſtantinopelê mahzitaju ſinodi, kur 338 biſkapi ſanahza, — bet neweens no patriarkeem. Schee biſkapi noſpreeda, ka bilſchu kalpoſchana eſot paganu darbs, wiſi wezee baſnizas tehwi to eſot aiſleeguſchi, ſwehtais wakarehdeens ween eſot ihſtena Kriſtus bilde, un nolahdeja ikkatru, kas bildes taiſa un tahs peeluhdſ, — ihpaſchi Jahni no Damaſkus. Nu keiſars wiſas ſweht'bildes poſtija un ar leelu bahrdſibu waijaja tos, kas bildes zeenija, — ihpaſchi muhkus. Bet no ſcheem ziti behdſa uſ tahm ſemehm, kur Muhamedaneeſchi waldija, un ziti labaki ſawu dſihwibu nodewa, nekâ no bilſchu kalpoſchanas buhtu atſtahjuſchi. Ari daſchi kaudis, wiswairak ſeewiſchki, apſlehpa ſawas bildes un tahm kalpoja ſlepenibâ. Pahr wiſeem keiſars bija duſmigs uſ muhkeem; winſch tos eelika zeetumâ, tos mozija wiſadâ wihſê un iſpoſtija winu kloſterus. Tâ notika, ka wiſâ walſti drihſ wairs neredſeja neweena muhka un neweenas bildes. — Tomehr bilſchu draugi pee Romas pahweſteem atrada palihdſibu, — jo pahweſti atkal nolahdeja bilſchu eenaidneekus.

Ari Konſtantina dehls, Leons IV., Kazars, eenihdeja bildes, tâpat kâ wina tehws; bet winſch ſawâ paſcha namâ bilſchu zeeniſchanu newareja iſnihzinaht. Jo wina keiſarene Irena, jebſchu wina ſawam wihra tehwam bija ſwehrejuſi, ka bildes nezeenihs, tadſchu ſlepeni kalpoja bildehm. Kahdu deen' keiſars atrada ſawas ſeewas gultâ diwas ſweht'bildes. Winſch pahr to palika loti duſmigs; lika to leetu ſkaidri iſmekleht, un kad ſeſchi leelkungi tapa atraſti, kas ar keiſareni bija weenâ prahtâ, tad tos lika pee meeſas ſtrahpeht un zeetumâ eelikt; — bet pret ſawu draugu neka newareja dariht, jo winſch drihſ nomira un atſtahja ſawu dehlu, Konſtantinu VI., behrnu gadôs.

Wina weetâ waldija wina mahte Irena, bilſchu draudſene. Schi ar leelu gudribu atkal gribeja eewest bilſchu kalpoſchanu baſnizâs. Wiſi muhki, kas lihdſ ſchim bija apſlehpuſchees, atkal parahdijahs un mahzija wiſur bilſchu kalpoſchanu. Kad nu kauſchu ſirdis atkal eeſahza greeſtees uſ winas puſi, tad wina ſa-aizinaja ſinodi uſ Konſtantinopeli 786. gadâ; bet daudſ biſkapu winai pretojahs, un tâpat ari keiſara pils ſaldati, — tapehz winas nodoms ne-iſdewahs. Bet nahkoſchâ gadâ wina ar leelaku gudribu ſa-aizinaja ſinodi uſ Nizeü, un tur notika, ko wina gribeja. Lai keiſara pils ſaldati, kas wiſas bildes eenihdeja, ari tur winas prahtu ne-iſſauz, wina ar wiltu teem lika atnemt wiſus kara eerotſchus, un winus atlaida. Nizeâ ſanahza 350 biſkapu, — winu ſtarpâ daudſ bilſchu pretineeku; bet bilſchu draugi bija leelakâ ſkaitâ. Tapehz ſchi ſinode nolahdeja wiſus bilſchu eenaidneekus un pawehleja, ka preekſch bildehm buhs klanitees un pee ſemes nomeſtees, — bet tadſchu bildes nebuhs tâ peeluhgt, kâ Deewu.

Tâ bilſchu zeenitaji bija uſwarejuſchi; bet keiſara kara ſpehki, kas apakſch bilſchu eenaidneeku wadiſchanas karâ ar ſweſchahm tautahm bija uſwarejuſchi, bet tagad wairs nebija tik laimigi, domaja, ka ſchi nelaime zelahs no bilſchu kalpoſchanas, un iſſauza 813. gadâ Leonu V., Armeneeti, par keiſaru. Schis atkal aiſleedſa bilſchu kalpoſchanu, un wina ſaldati iſmeta bildes no baſnizahm. Bet Konſtantinopeles patriarks, muhki un muhku abats Teodors no Studijona kloſtera aiſſtahweja bildes un pretojahs keiſaram. Keiſars wineem ar waru uſbruka, un atlaida patriarku no amata. Bet Puhpulu ſwehtdeenâ 815. gadâ Teodors ar daudſ muhkeem nehma ſweht'bildes un tahs neſa pa Konſtantinopeles eelahm, garigas dſeeſmas dſeedadami. Teodors ari droſchi ſludinaja, ka eſot grehks, keiſaram paklauſiht, un ka ar teem nebuhs ne ehſt, ne dſert, kas bilſchu eenaidneeki. Tad keiſars lika Teodoru uſ tahlahm ſemehm aiſweſt; winſch iſdſina muhkus no Konſtantinopeles un atlaida wiſus biſkapus, kas winam negribeja paklauſiht. Bet kur tik Teodors nonahza, tur winſch darbojahs bildehm par labu, un wiſi bilſchu draugi ap winu ſapulzejahs. Keiſars waijaja bilſchu draugus, lihdſ winſch pats Seemas-ſwehtku nakti 820. gadâ baſnizâ tapa nokauts.

Tâpat ari tee keiſari, kas pehz waldija, Mikaïls un Teofils, bija bilſchu eenaidneeki. Schis pehdigais aiſleedſa ne ween baſnizâs, bet ari mahjâs ſweht'bildes tureht, un waijaja wiſus bilſchu kalpotajus; bet wina paſcha keiſarene Teodora un wina ſeewas mahte ſlepeni bildes zeenija. Keiſara ſeewas mahte daudſreiſ wina behrneem uſlika ſweht'bildes uſ peeri, un mahzija wineem tahs ſkuhpſtiht. Schee keiſara behrni, neka ſauna nedomadami, ſtahſtija ſawam tehwam, ka mahtes mahtei eſot tahdas ſmukas lellites, ko dodot ſkuhpſtiht; tâpat ari kahds punduris keiſaram ſtahſtija, ka keiſarene ſweht'bildes apſlehpuſi ſawâ gultâ. Kad keiſars to dſirdeja, tad ſawu ſeewu bahrgi norahja, un lika winai ſwehreht, ka ta ne muhſcham bilſchu kalpoſchanu ne-eewedihs.

Kad keiſars Teofils nomira, tad wina dehls, Mikaïls III., bija tik 8 gadu wezs, un wina mahte Teodora waldija wina weetâ. Schi nu atkal labpraht gribeja eewest bilſchu kalpoſchanu, — bet wina bihjahs, ka tad wiſus bilſchu eenaidneekus un ari winas aiſgahjuſcho laulato draugu nolahdehs. To wina negribeja. Bet patriarks winai ſazija, ka baſniza tik tad kahdam nomiruſcham grehdzineekam war grehkus pameſt, kad winſch preekſch ſawas mirſchanas grehkus noſchehlojis. Bet tadſchu bilſchu mihleſtiba uſwareja pahr keiſarenes wahjo ſirdi; wina eerunajahs, ka winas wihram preekſch mirſchanas eſot bijis ſchehl, ka winſch bildes waijajis, un wehleja ſinodi ſa-aizinaht uſ Konſtantinopeli 842. gadâ. Schi ſinode pawehleja wiſas bildes uſ baſnizahm neſt atpakaļ un bilſchu kalpoſchanu atjaunot. Schai uſwareſchanai par peemiņu wina ari eezehla ihpaſchu ſwehtku deenu, ko buhs ſwineht 19. Februari, un ko ſauza par „Pareiſtizibas ſwehtkeem".

No ta laika bilſchu eenaidneeki auſtruma ſemês wairs newareja wirsroku dabuht, un bilſchu kalpoſchana palika beſ pretirunaſchanas.

Ari wakara ſemês 300 gadu pehz Kriſtus peedſimſchanas neka nedſirdam no bilſchu kalpoſchanas; tik 4. un 5. gadu ſimteni eeſahza bildes zelt baſnizâs. Bet toreiſ wehl ſazija, ka bildes eſot nemahzito kauſchu bihbele; kad paſchi Deewa wahrdus nemahk laſiht, tad tadſchu no bildehm war mahzitees, ko Deews darijis. Bet nemahzitee kaudis neſkatijahs ne ween uſ bildehm, bet eeſahza winas peeluhgt. — Tâpat mehs ari dſirdejahm, ka daſchi pahweſti aiſſtahweja bilſchu kalpoſchanu pret auſtruma keiſareem. Tik Franku walſts Kahrlis Leelais aiſleedſa wiſu bilſchu kalpoſchanu, jebſchu winſch tam nepretojahs, ka bildes baſnizâs par peemiņu un par baſnizas iſpuſchkoſchanu zehla. Toreiſ gan teiza: mahzitee kaudis nepeeluhdſ paſchas bildes, bet domâ uſ to, kas bildê ir nomahlehts. Ari diwas ſinodes, kas tapa turetas 794. gadâ Frankfurtê un 825. gadâ Pariſê, iſlaida ſpreedumus pret bilſchu kalpoſchanu, jebſchu pats pahweſts bija bilſchu draugs. Bet no 10. gadu ſimtena eeſahkot, ari wakara ſemês, tâpat kâ auſtruma ſemês, kaudis arweenu wairak bildehm kalpoja. — Kad Katoli pret ewangelijuma tizigeem tureja ſinodi Tridentes pilſehtâ, tad wini noſpreeda pahr bildehm: ka Kriſtus, deew'mahtes un ſwehtajo bildes buhs patureht baſnizâs, un winahm buhs dot peenahkamu godu un zeniſchanu, — bet nebuhs domaht, ka bildehm kahds ihpaſchs deewiſchkigs ſpehks, un ka no bildehm ko warot iſluhgtees; bet tas gods, kad bildes ſkuhpſtam, zepures nonemam, preekſch winahm ſemê nometamees, netop bildehm dots, — bet Kriſtum un teem ſwehtajeem, kas tur ir nomahleti. — Bet kaudis to war gruhti iſſchkirt, ka bildes nebuhs peeluhgt.

Dahwanas.

Preekſch kurlmehmo ſkolas ir ſchi gada Aprila un Maija mehneſchôs ſchahdas dahwanas eenahkuſchas:

No Sabiles draudſes zaur mahz. Glaſera kgu 24 rubl.; no Leel-Auzes dr. zaur mahz. Sakranowicza kgu 7 rubl.

Leela pateiziba ſcho dahwanu dewejeem!

Jelgawâ, 11. Junijâ 1886. Skolas preekſchneezība.

Semkopiba un ſaimneeziba.

Pahr papuwes apſtrahdaſchanu.

(Beigums.)

Ja mehſli ſemê ſapuhſt, tad newar gaiſejadahs gahſes iſſuſt; wiſas tahs tad ſeme uſnem. Seme dabon ruhgſchanu, kas paſtahw eekſch tam, ka wina tur, kur ſtahdu ſaknehm uſturs jameklê, eeſahk ſmalki ſadrupt, lihdſigi ſemei jaunâ kurmju rakumâ. Semei ſchi kreetnâ ihpaſchiba jadabon, un tas tikai tad war notikt, kad mehſli paleek ſemê, tur ſapuhſt, un kad wini wairs neteek kuſtinati. Seme tad eeſahk zeltees, irdinatees un ruhgt. Ja tas nenoteek, ja ar wehl pa otram lahgam dſiku, ja uſſweeſch mehſlus atkal augſchpuſê, — tad naw nowehrſchams, ka — kâ jau peeminejahm — pus ſpehka paſuhd mehſleem. Seme tad paleek gabalaina, — un ſtarp gabaleem labibas grauds newar dihgt. Tad ari naw jabrihnahs, ka wehlaku jaunâ ſehja ſtahw reti, wiſi ſtahdini neſpehj pilnigi attihſtitees, un tee nenefs tik pilnas wahrpas, kâ tur, kur ſeme pareiſi tikuſi apſtrahdata.

Neweens darba rihks nekalpo tik kreetni ſemkopim pee ſemes apſtrahdaſchanas kâ jaunais lobiſchanas arkls, ar ſaweem 3 lihdſ 4 maſajeem lemeſcheem, un tamdehk ari apleezinam, ka ſemkopis beſ ſchi darba rihka tik pat maſ labi ſawu ſemi apſtrahdahs, kâ diſchleris koku beſ waijadſigahs ehweles. Talabad mehs wehl reiſ atſahkam: ja mehſli 5 lihdſ 6 zellas dſiku ee-arti un arumi peewelti, tad wairak neka newaijaga, kâ ſemi 1 lihdſ 2 reiſ itin ſeklu, tikai 2, ja daudſ, 3 zellas dſiku lobiht; wina tad paleek irdena, mehſli patur ſawu pilno ſpehku, wiſas neſahles teek pilnigi iſnihzinatas, un ja ſehjams laiks ateet, tahdâ wihſê apſtrahdata ſeme iſſkatahs wiſai koſcha, kâ tihra dahrſa ſeme. Nu tikai waijaga ſeklu eekaiſiht un winu ſekli apſegt, ko atkal zaur lobiſchanas arklu wiſu labaki war padariht.

Pehz ſaweem peedſihwojumeem mehs atſihſtam, ka ſchi ir ta labakâ un kreetnakâ papuwes apſtrahdaſchana. Bet ja nu nepaſpehtu preekſch mehſlu uſweſchanas papuwes lauku lobiht, un mehſli tuhlit buhtu dſiki ja-ee-âr, ari tad newar zaur otr'reiſigu dſiku arſchanu mehſlus atkal greeſt augſchpuſê. Tas jau ari nemaſ naw waijadſigs; jo ja ſeme pirmo reiſ ſchaurâs wagâs kreetni ir aparka un mehſli labi apſegti un arumi peewelti, tad tikai waijaga 1 lihdſ 2 reiſ lauku ſekli lobiht, lai wiſas neſahles iſnihzinatu un ſeme tiktu uſtureta walâ, ka lai gaiſs un ſiltums tanî labi eeſpeeſtos. Bet pehdejâ wihſê tas tik labi tak nenoteek wis, nekâ kad papreekſchu lauku loba un tad mehſlus ee-ar. Tomehr nekad nedrihſt mehſlus atkal augſchpuſê uſgreeſt.

Eewehrojim nu wehl, kâ ahbolina papuwe ja-apſtrahdâ, ja pehz ahbolina grib ſeht rudſus waj kweeſchus. Ari tê apſtrahdaſchana wiſu labaki iſdodahs, ja ahbolina papuwi drihſ pehz Jahneem pirms 2 zellas dſiku loba, tad kreetni ezê, lai wiſas ſalahs ſtahdu dakas faſchuhſt, un nu pehz 8 lihdſ 14 deenahm tâ tihrito ſemi 5 lihdſ 6 zellas dſikâs, ſchaurâs wagâs uſar. Ja ſcho darbu pabeidſ lihdſ Julija widum, tad jau Auguſta mehneſcha widû war eeſahkt ſeht rudſus, un tihrums droſchi neſihs labus augkus, ja tikai winam buhs ſpehka, un tas mehſlu weetâ buhs dabujis maiſu ſuperfoſſata.

Weeglâ, druſku ſmiltainâ ſemê ahbolina lauku itin weegli war apſtrahdaht; bet mahlainâ ſeme Junijâ, pehz Jahneem, daudſreiſ ir tik zeeta un ſauſa, ka to lobiht naw paſpehjams. Tê tad nu zita neka newar dariht, kâ ari ahbolina lauku Julija eeſahkumâ ar labu diwjuhgu arklu 6 zellas dſikâs, pehz eeſpehjas ſchaurâs wagâs uſart un tuhlit peewelt. Pehz 8 lihdſ 14 deenahm waijaga arumus ezeht, un tad lihdſeno tihrumu atkal ar lobiſchanas arklu ſekli art, lai wiſas neſahles iſnihzinatu, ſapoſtitu. Ja laika truhkſt, war lobiſchanu wehlak, Auguſtâ, iſdariht, un tamlihdſâs ari ſeht. Ahbolina lauku diwi reiſ art, buhtu nepareiſi; jo pehz otrahs arſchanas winſch iſſkatitos daudſ ſliktaks, nekâ pehz pirmahs, un ari apartahs ahbolina ſtahdu dakas nedrihkſt atkal uſgreeſt augſchpuſê, — winahm waijaga palikt ſemê, un tur ſapuht.

Ja papuwê ir ſeena lehzas un auſas ſehtas, tad dara labi, ja rugajus, tuhlit pehz tam, kad ehdamais nopkauts, pirms it lehſeni loba, labi no-ezê, un tad tikai dſiki ar; bet tam ari janoteek maſakais 2 lihdſ 3 nedêlas preekſch ſehjamâ laika, — tâ tad Julija beigâs. Semei ari tê ir janogulahs; jo nekas naw tik ſlikti, nekâ ſehklu kaiſiht jaun-irdinatâ ſemê. Ja laika truhkuma dêļ lobiſchanu newar iſdariht, tad waijaga ſemi tuhlit dſiki art, — bet tikai ſchaurâs wagâs. Wiſi ſchee ſemes apſtrahdaſchanas darbi preekſch rudſeem un kweeſcheem ir ja-iſdara, pirms wehl ne-eeſahk labibu plaut; jo wehlak wairs ne-atleek preekſch tam laika. Tad wiſi darba ſpehki jaleetâ pee labibas eewahkſchanas.

Beidſot it ſpeedigi eewehlam leetaht jauno lobiſchanas arklu pee papuwes apſtrahdaſchanas. Iſdoſchana par ſcho darba rihku bagatigi atmakſajahs. Tikai zaur labaku ſemes apſtrahdaſchanu un mehſloſchanu ſemkopim eeſpehjams no ſaweem laukeem dabuht leelaku planju, bagatakus augkus, kas tagadejôs laikôs, pee lehtajahm labibas zenahm, daudſ wairak waijadſigs nekâ ſenak.

Jautajumi un atbildes.

R—n. kgam, Dſ.-Garoſê: Jums ir 100 puhra-weetu tihruma, pa leelakai daļai ſmiltê ſeme, maj plawu un ganibu, un gribeet peenehmigâ wihſê augkus ſakraht.

Lai waretu ſneegt Jums labu padomu, tad ari wehl zitas Juhſu dſihwes buhſchanas ſaimneezibas ſinâ ja-eewehro, it ihpaſchi tas, waj paſtahwoſchee darba ſpehki ſpehj ſemi labi apſtrahdaht. Tad ari, kahdâ weetâ Juhſu ſaimneeziba atrodahs. Waj ta ir kahdas dedſinatawas tuwumâ; jo kad Jums daudſ ſmiltê ſemes, tad deretu dehſtiht kartuſeļus, un tos jau atkal weegli waretut pahrdot.

Eekams nepaſihſtam wiſas ſchihs buhſchanas Juhſu ſaimneezibâ, nahkahs gruhti, dot labu padomu. Bet peenemſim, ka Jums ir kreetni darba ſpehki, maſakais 4 labi darba ſirgi, un dſihwojeet dedſinatawas tuwumâ, tureet 10 labu gowu un 2 lihdſ 3 teļus, un eſeet naigs ſemkopis un ſawu lopu draugs, lai iſ ſem- un lopkopibas mantotu kreetnus augkus.

Eepreekſch mums japeemin, ka mehs wefeligu ſmiltê ſemi mihlam. Tahdu ſemi war ikkatrâ laikâ weegli apſtrahdaht, un wina eenefs, ja to pareiſi apkopj, kaut nu gan ne loti bagatus, tadſchu arweenu labus, droſchus augkus, kas atlihdſina wairak puhlinus, nekâ mahla ſeme. Schahdas ſemes apkopſchana padara ſemkopim allaſch daudſ raiſchu. — Kas nu ſihmejahs uſ to, kahdu labibu war ſeht, tad pehz muhſu peedſihwojumeem daudſ labakus un droſchakus augkus ſeemas labiba ſmiltê ſemê atnefs, nekâ waſareja. Tamdehk Jums eewehlam 4. daļu no Juhſu 10 laukeem apſeht ar rudſeem, kas labi iſdarams, kad Juhs pee mehſloſchanas beſ ſtalla mehſleem ari ſuperfoſſatu nemeet palihgâ. Sarkano ahbolinu ween Juhs newareet audſinaht, bet loti labi pus ahbolina un pus ſahles, kas abi kopâ ſmiltê ſemê brangi iſdodahs, un dod labaku ehdamo, nekâ ſarkanais ahbolinſch weens pats. — Kartuſeļi Jums jadehſta — jau ari zitas labibas dêļ. Jo pehz kartuſeleem aug wiſa waſaras labiba kreetni. Tas nu tikai ja-eewehro, waj kartuſeļus wareet weegli pahrdot, un tad noſtahdeet weſelu waj pus lauka ar kartuſeleem.

Jums tad buhtu 2 lauki papuwes, 2 ahbolina, 2½ rudſu, 1 kartuſeļu un 2½ ar meſcheem, auſahm un lineem. Mehs atrodam par derigu, ka tad labibu koptut ſchahdâ kahrtibâ:

1) papuwe ar ſtalla mehſleem mehſlota; 2) rudſi; 3) ahbolina ſahles; 4) ahbolina, 5) rudſi; 6) auſas; 7) papuwe ar ſtalla mehſleem mehſlota; 8) rudſi; 9) kartuſeļi, un 10) ½ lauka ar meſcheem, ½ lauka ar auſahm un lineem.

Superfoſſats buhs janem palihgâ; zitadi jau ne-ees. Jums nebuhs tik daudſ ſtalla mehſlu, abus papuwes laukus ar plahnu kahrtiņu nomehſlot. Schini gadijumâ Jums eewehlam, ½ maiſa ſuperfoſſata leetaht uſ puhra-weetu. Tahda iſdoſchana bagatigi atmakſajees. Ja pehz ahbolina jaſehj laukâ rudſi, tad Jums uſ 10 puhra-weetahm waijaga 10 maiſu ſuperfoſſata, — tâ tad preekſch abahm papuwehm 20 maiſu. Superfoſſats maſ buht 12 lihdſ 13% ar kaufetu foſſora ſkahbi. Tahs nu gan ir leelas iſdoſchanas, kas ſchinis laikôs ſemkopim nahkahs gruhti, — bet tê winſch ari droſchi war tizeht, ka ſchi nauda nahk dubultigi atpakaļ, ja tikai ſkunſts mehſli pareiſi leetati. Mehs tamdehk ari wehlamees, ka Jums buhtu paſpehja, waijadſigo ſuperfoſſatu pirkt, jo zitadi labs padoms neka nepalihdſ. Ja nedodam ſemei preekſch ſtahdeem bagata uſtura, tad jau ari newaram bagatu augļu ſaņemt. Schini gadâ ir ſuperfoſſats lehtaks. Weens maiſs 12% ſuperfoſſata makſâ 3 rubl. 25 kap. pee Johna Rolſenna, Rihgâ, Leelajâ Smiltſu eelâ Nr. 36.

Preekſch laba ahbolina lauka eerihkoſchanas, kas 1. gadâ dod labu ehdamo un 2. gadâ labu ganibu, waijaga ſtipras apſehſchanas, un tamdehk Jums eewehlam uſ puhra-weetu: 10 mahrz. weenkahrſcha ſarkanâ ahbolina; 3 mahrz. baſtarda jeb Sweedru ahbolina; 2 mahrz. baltâ ahbolina, un 10 mahrz. ſ. moteja ſahles ſeklu.

Tâ tad iſnahk 25 mahrz. uſ puhra-weetu. Tê nu Juhs, kâ ari daudſ zitu ſemkopju, ſazifeet: tas ir par daudſ! Nê, tas nemaſ naw par daudſ; prowejeet tikai, lai ari eeſahkumâ ar 1 puhra-weetu. Juhs drihſ manifeet ſiņpibu. Ahbolina laukâ ſtahdeem waijaga beeſchi ſtahweht kopâ. Tikai tad to daudſ ehdamâ, bagatas ganibas. Un ſchihs abas leetas jau Juhs wehlaties panahkt. Minetahs 25 mahrzinas ahbolina un ſahles ſeklu Jums waijaga labi ſajaukt, un tad beigâs Merzam waj eeſahkumâ Aprilim Juhſu pirmais rudſu laukâ iſſeht, ja eeſpehjams, wehl uſ beidſamâ ſneega, jo tad ari ſuſtainâ ſemê wiſi ſeklas graudini wiſu labaki dihgſt. Wehl daudſ zitu labu ſahles ſugu ronahs; bet tahs ir dahrgakas. Tamdehk prowejeet eeſahkumâ tikai ar timoteja ſahli. Wehlaku ari rakſtiſim pahr to zitu ſahku ihpaſchibahm.

Ja nu gribeet muhſu padomam klauſiht un puſi no otra ahbolina lauka ruden' ar rudſeem apſeht, tad ſemi wiſu labaki preekſch tam apſtrahdaſeet, ja lauku drihſ pehz Jahneem lehſeni lobiſeet, tikai 1½ lihdſ 2 zellas dſiku, tad kreetni no-ezeſeet, un nu, ja atlikuſchahs ahbolina un ſahles dakas ſakaltuſchas, 5 lihdſ 6 zellas dſiku uſarfeet. Arſchanai janoteek ne daudſ wehlak, nekâ mêneſî Julijam, lai buhtu laika tſchauganajai ſemei noguletees. Ja ahbolina jau tâ apſtrahdaſeet, tad preezaſatees, zik ſmuka un tihra ſeme iſſkatiſees. Mahlaina ſeme nahkahs gruhtaki apſtrahdaht, jo wina Junija beigâs daudſreiſ tik zeeta, ka ſekla lobiſchana preekſch dſiłas arſchanas nemaſ naw paſpehjama. Tad nu zita neka newar dariht, kâ ahbolina lauks Julija widû ja-uſar tuhlit dſiku ar diwjuhgu arklu. Bet tik labi tas wis naw.

Kâ Juhs otru puſi no ahbolina lauka preekſch meſcheem ſagatawoſeet, to jau tadſchu ſinaſeet. Wiſadâ wihſê ſeme jau ruden' ja-uſar. Ari tê domâ, ka ahbolina lauku noloba, eekams to dſiku ar. Semes labo apſtrahdaſchanu 6tajâ laukâ preekſch auſahm, 9tajâ laukâ preekſch kartuſeleem un 10tajâ laukâ preekſch meſcheem, auſahm un lineem waijaga wiſadâ wihſê iſdariht ruden'. Ari ſmiltê ſemi newaijadſetu pawaſar' wairs art. Ja to ne-eewehro, tad ſeme jaudê drihſ waijadſigo miklumu un eenefs gandrihſ arweenu mahſus augkus.

Wiſâs ſemês neder art pawaſar' preekſch meſcheem un auſahm. Wiſmaſak tas der ſaufâ pawaſarâ ſmiltê ſemê. Tahda apſtrahdaſchana neſ ſiltus augkus. Tikai pee maſajeem 6-kanſchu meſcheem ir iſnehmums, tamdehk tos wehlaku ſehj; bet labaki ir, kad ruden' arto ſemi lehſeni iſirdina. Ja behdigi iſſkatahs ſchini ſaufajâ pawaſarâ wiſôs taiſ laukôs, kas naw arti ruden', bet tikai pawaſar'! Tahdi lauki ir tik ahtri iſſchuwuſchi, ka ſehklu ſtahſta ſemê kâ pelnôs un newar nemaſ uſdihgt.

Ja nu itin tuwu pee mahjahm atſtahſeet pahri puhra-weetas, kur ſtiſeet leelos, baltos burkanus, ſinepes, ſeena lehzas un auſas, un ari brenſ, tad wareſeet ſawus lopus waſar', ruden' un ſeem' bagatigi mitinaht, — un kad nu Jums buhs ari daudſ ſalmu, tad radiſees daudſ mehſlu, zaur ko Juhs ſawu ſmiltê ſemi pazelſeet augſtakâ kulturâ.

Zeram, ka zaur preekſchejo buhſim uſ Juhſu jautajumu plaſchi atbildejuſchi.

Drukâts pee J. Ad. Stroſſenbergena ûn deliņâ.